

Digitalt slagfält

En studie av radikalnationalistiska digitala miljöer

Lisa Kaati, Katie Cohen, Nazar Akrami,
Amendra Shrestha, Johan Fernquist, Björn Pelzer,
Frej Welanders, Tim Isbister

**Lisa Kaati, Katie Cohen, Nazar Akrami,
Amendra Shrestha, Johan Fernquist, Björn
Pelzer, Frej Welanders, Tim Isbister**

Digitalt slagfält

En studie av radikalnationalistiska digitala miljöer

Titel	Digitalt slagfält
Title	Digital Battlefield
Rapportnr/Report no	FOI-R--4813--SE
Månad/Month	Oktober
Utgivningsår/Year	2019
Antal sidor/Pages	75
Kund/Customer	Justitiedepartementet
Forskningsområde	Ledningsteknologi
Projektnr/Project no	A68003
Godkänd av/Approved by	Cecilia Dahlgren
Ansvarig avdelning	Försvars- och säkerhetssystem

Bild/Cover: "Bowl cut" – detalj från bild hämtad från Unicorn Riot (unicornriot.ninja)

Detta verk är skyddat enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, vilket bl.a. innebär att citering är tillåten i enlighet med vad som anges i 22 § i nämnd lag. För att använda verket på ett sätt som inte medges direkt av svensk lag krävs särskild överenskommelse.

This work is protected by the Swedish Act on Copyright in Literary and Artistic Works (1960:729). Citation is permitted in accordance with article 22 in said act. Any form of use that goes beyond what is permitted by Swedish copyright law, requires the written permission of FOI

Sammanfattning

Denna rapport ingår i det uppdrag som regeringen har tilldelat Totalförsvarets forskningsinstitut och i vilket kartläggningar och analyser av våldsbejakande extremistisk propaganda ska utföras (Ku2016/01373/D samt Ju2018/01298/KRIM).

Den senaste tiden har ett flertal attentat inträffat runtom i världen där gärningspersonen inspirerats av radikalnationalistiska ideologier. I många av fallen har förövaren varit aktiv i digitala miljöer där de också i vissa fall publicerat en avsiktsförklaring innan attackerna ägt rum. I den här rapporten ger vi en inblick i hur radikalnationalistiska ideologier idag tar sig uttryck i digitala miljöer. I den här rapporten studerar vi både miljöer med tydlig ideologisk profil, och några av de o censurerade så kallade ”*free speech*”-miljöer som tenderar att dra till sig personer med radikalnationalistiska sympatier. Vi studerar också hur trollkulturen på internet, med sitt ironiska och insinuanta tilltal, används för att dels manipulera politiska motståndare, dels för att kringgå personligt ansvar och undvika repressalier. Hatbudskap, konspirationsteorier och avhumanisering är några av de metoder som används för att tillskriva individer och grupper egenskaper som gör dem till legitima måltavlor för våld. I dessa miljöer förekommer också glorifiering av terrorister och våldsverkare.

Nyckelord: radikalnationalism, antisemitism, avhumanisering, digitala miljöer

Summary

This report presents research carried out within the project that has been assigned to the Swedish Defence Research Agency by the Swedish Government (Ku2016/01373/D and Ju2018/01298/KRIM).

Recently, several attacks have been carried out around the world by perpetrators who have been inspired by radical nationalist ideologies. In many cases, the perpetrator has been active in digital environments prior to the attack, where they have also sometimes published a declaration of intent. In this report, we offer an insight into how radical nationalist ideologies are expressed within digital environments. Our studies cover environments with a clear ideological profile, as well as some of the free speech-environments that tend to attract individuals who sympathize with radical nationalist views. We also study how the Internet troll-culture – with its use of sarcasm and innuendo – is utilized by users of radical nationalist digital media, both to manipulate political opponents, and to avoid personal responsibility for hate speech and incitement of violence. Hate speech, conspiracy theories and dehumanization are some of the methods used to assign traits to groups and individuals making them legitimate targets of violence. In these environments, there is also a culture of glorification of terrorists and assailants.

Keywords: radical nationalism, antisemitism, dehumanisation, digital environments

Innehållsförteckning

1	Översikt	8
1.1	Om arbetet	8
1.2	Förhållningssätt till laddade termer	8
1.3	Om våra metoder	9
1.4	Etiska aspekter av datahantering	10
1.5	Rapportens struktur	11
1.6	Rapporten i korthet	11
2	Inledning	12
2.1	Begreppet radikalnationalism	12
2.2	Radikalnationalism i samhället	13
2.3	Övergripande frågeställningar	15
2.4	Urval.....	15
3	Nationalism och radikalnationalism	17
3.1	Nationalismens katalysatorer och drivkrafter	17
3.1.1	Den europeiska nationalismens rötter	17
3.1.2	Nationalism och patriotism.....	19
3.2	Den radikala nationalismen i vår tid	21
3.2.1	Vit makt	21
3.2.2	Alt-right.....	21
3.2.3	Counterjihad.....	23
4	Radikalnationalism i digitala miljöer.....	25
4.1	Ett litet urval	25
4.2	Reddit – en jämförelse.....	26
4.3	Stormfront	27
4.3.1	Sidor som liknar Stormfront	28
4.4	The Daily Stormer.....	29
4.4.1	Sidor som liknar Daily Stormer	30
4.5	Vanguard News Network forum.....	31
4.5.1	Sidor som liknar VNN Forum	32

4.6	Gab.....	32
4.6.1	Sidor som liknar Gab.....	34
4.7	Niggermania.....	34
4.7.1	Sidor som liknar Niggermania.....	35
5	Radikalnationalismens språk och symboler	37
5.1	Särdrag i det skrivna språket	37
5.1.1	Nya ord och betydelseförskjutning	37
5.1.2	Skiljetecken.....	38
5.2	Icke-verbal kommunikation	40
5.2.1	OK-tecknet.....	41
5.2.2	Happy Merchant	42
5.2.3	Bowlcut	44
6	Forumens användare	45
6.1	Geografisk fördelning av besökare	46
6.1.1	Stormfront.....	46
6.1.2	Daily Stormer	47
6.1.3	VNN Forum.....	47
6.1.4	Gab.....	48
6.1.5	Niggermania	48
6.2	Texternas läsbarhet.....	48
6.3	Kön och ålder	49
7	Föreställningar om fienden	52
7.1	Utgrupper och stereotyper	52
7.2	Konspirationsteorier	55
7.2.1	Den hemliga makten.....	56
7.2.2	Folkutbytet	57
7.2.3	Judisk makt.....	57
7.2.4	Förintelseförnekelse	58
7.3	Avhumanisering.....	60
7.4	Avhumaniserande språk i digitala miljöer	62
7.5	Avhumaniserade grupper.....	65

8	Hat, våldsdåd och digitala miljöer.....	67
8.1	Att mäta hat.....	67
8.2	Vålds- och terrordåd – förvarningar och reaktioner.....	69
9	Slutord.....	73

1 Översikt

1.1 Om arbetet

Denna rapport är en delredovisning av det uppdrag som regeringen har gett till Totalförsvarets forskningsinstitut (Ku2016/01373/D samt Ju2018/01298/KRIM). Liksom tidigare redovisningar syftar denna rapport till att öka kunskapen om våldsbejakande digitala miljöer. I denna rapport ligger fokus på internationella radikalnationalistiska miljöer, dels på grund av deras popularitet och spridning över nationsgränser, dels på kopplingen till flertalet av de senaste årens terrordåd. I rapporten har vi valt att studera fem olika miljöer i mer detalj. Målet är att genom textanalys och andra datavetenskapliga metoder belysa innehållet, utforska likheter och skillnader mellan olika miljöer, samt studera vilka drag som är utmärkande för individer som är aktiva inom dessa miljöer. Arbetet vilar på en tvärvetenskaplig grund med influenser från psykologisk, sociologisk, lingvistisk och statsvetenskaplig forskning.

Lisa Kaati är projektledare för det uppdrag som regeringen gett till Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI). Inom ramen för uppdraget har ytterligare sex rapporter om olika digitala miljöer och våldsbejakande extremism getts ut. I arbetet med den här rapporten har förutom Lisa Kaati följande personer bidragit med att skriva, inhämta data och analysera data: Katie Cohen, Nazar Akrami, Amendra Shrestha, Johan Fernquist, Björn Pelzer, Frej Welander och Tim Isbister.

1.2 Förhållningssätt till laddade termer

När vi beskriver språkbruket i radikalnationalistiska miljöer är det oundvikligt att det vi själva skriver också blir en del av diskursen. Vi har så långt som möjligt undvikit att reproducera kränkande ord och bilder, men givet ämnets natur kan vi inte ge en rättvisande beskrivning av innehållet på de digitala mötesplatserna utan att nämna en del av de ord som definierar jargongen. Därför kommer det i den här rapporten att finnas ord och uttryck som är kränkande mot vissa grupper.

Rapporten handlar mycket om det fokus på etnicitet som finns i radikalnationalistiska miljöer, något som kan vara svårt att prata om utan att använda kontroversiella eller politiskt laddade termer. I våra egna ordval försöker vi följa den språkliga konventionen att benämna folkgrupper med de termer som majoriteten av gruppmedlemmarna

själva använder. Förutom etnicitet är *ras* ett ämne som diskuteras mycket i radikalnationalistiska miljöer. Vi avvisar påståendet att det finns någon vetenskaplig grund för att dela in mänskligheten i raser¹, och använder därför termerna ”vit” och ”icke-vit” inom citationstecken för att markera att vi använder termerna endast för att återge någon annans uppfattning. Vad gäller personer med mörk hud finns det en lång historia av särbehandling baserad på föreställningen att dessa personer är av en annan sort än personer med ljusare hud, något som förstärks av ett språkbruk där det finns speciella ord för att benämna just dessa individer. Ett sådant språkbruk är föråldrat och ger en felaktig uppfattning om att personer med mörk hud utgör en homogen folkgrupp, när de i själva verket är en svåravgränsad samling individer med olika etniciteter, religioner, ursprung och erfarenheter. Vi undviker därför att själva använda ord som bekräftar denna åtskillnad.

1.3 Om våra metoder

Språklig data kan analyseras med hjälp av en mängd olika tekniker. I ett flertal av de studier vi gjort har vi använt oss av nyckelordsbaserade analyser. I dessa fall har vi identifierat ett antal nyckelord som representerar de frågor (eller teman) vi valt att studera. För att hantera terminologisk variation (skillnader i ordval) använder vi oss av ett *semantiskt minne*². Det semantiska minnet läser en text och skapar sig en uppfattning om hur orden i texten har använts, och vilka ord som har använts på liknande sätt. Denna typ av modell kan ses som en form av artificiell intelligens, eller oövervakad maskininlärning, som grundar sig på antagandet att ord som har använts på liknande sätt har liknande betydelser. Det semantiska minnet lär sig vilka ord som har en betydelsemässig likhet med varandra och kan därför användas som ett textberoende och domänspecifikt lexikon. Om man ”slår upp” ett ord i det semantiska minnet kommer man få till svar andra relaterade ord som troligen är relevanta att inkludera som nyckelord. Nyckelordsvalen blir därigenom mindre beroende av mänskliga experters förståelse, samtidigt som terminologi som är specifik för respektive domän fångas upp. Även om nyckelordsexpansionen med hjälp av det semantiska minnet kan göras automatiskt, är det ofta klokt att låta en mänsklig expert bedöma de förslag som genereras av det semantiska minnet,

¹ För en diskussion om rasbegreppet se: Tidskriften Folkvett, nummer 2-3 (1998). Raser, finns dom? <https://www.vof.se/folkvett/ar-1998/nr-2-3/>

² På engelska kallas denna teknologi *distributional semantic* eller *word embedding* se exempelvis Mikolov, T. et al. (2013) Efficient Estimation of Word Representations in Vector Space. arXiv:1301.3781.

något vi också gjort i våra analyser. Ett flertal av analyserna i kapitel 7 bygger på ordlistor som är genererade genom nyckelordsexpansion.

I de fall antalet dagliga besökare anges för en digital miljö inhämtades informationen i slutet på september från Website Informer³. Information om var besökarna kommer från har hämtats från webbanalysverktyget SimilarWeb⁴ som baserat sin analys på data mellan juni och augusti 2019. När *liknande sidor* anges, har webbanalysverktyget Alexa⁵ använts. För att hitta liknande sidor säger sig Alexa kombinera en analys av besökare med en analys av sökord. Alexas resultat baseras på tre månaders data: juni till augusti 2019.

När vi mäter mängden hat samt gör bedömningar av ålder och kön på användare av de olika digitala miljöerna har vi använt oss av maskininlärningsmodeller. Den modell som används för att identifiera hat utgörs av ett neuralt nätverk som analyserar texter och bedömer om dessa innehåller hat eller inte.⁶ De modeller som används för att avgöra en skribents ålder och kön är tränade på bloggdata.⁷ De modeller som används är inte perfekta och det är inte säkerställt hur väl de fungerar på data som de inte är tränade på.

1.4 Etiska aspekter av datahantering

Syftet med de analyser som presenteras i den här rapporten är inte att kartlägga privatpersoners åsikter. För att skydda den personliga integriteten har vi enbart hämtat data från källor som är öppna och tillgängliga för alla, det vill säga källor som inte kräver någon form av inloggning eller medlemskap för att man ska kunna läsa innehållet. Inga data har inhämtats från lösenordskyddade sidor, slutna Facebook-sidor, eller andra typer av webbsidor eller sociala medier där användaren vidtagit åtgärder för att hålla upplagt material inom en sluten krets. Mer information om etiska aspekter på analys av data finns i den första rapporten som släpptes inom ramen för det här uppdraget.⁸

³ www.website.informer.com

⁴ www.similarweb.com

⁵ www.alexa.com

⁶ Berglind, T., Kaati, L. Pelzer, B. (2019). *Levels of hate in online environments*. In International Conference on Advances in Social Networks. Analysis and Mining.

⁷ Kaati, L., Lundeqvist, E., Shrestha, A. Svensson M. (2017) Author profiling in the wild. 2017 European Intelligence and Security Informatics Conference (EISIC), 155-158.

⁸ Hatbudskap och våldsbejakande extremism i digitala miljöer. FOI-R--4392--SE, 2017.

1.5 Rapportens struktur

Rapporten består av nio kapitel. Kapitel två handlar om definitioner, radikalnationalistiska miljöers påverkan på samhället, information om de metoder som använts i studierna, samt etiska överväganden. I kapitel 3 görs en genomgång av den bakomliggande ideologin samt hur radikalnationalismen har utvecklats. I kapitel 4 beskriver vi de digitala miljöer som vi har valt att studera i detalj samt några liknande miljöer. I kapitel 5 undersöker vi språk och symboler som används i de forum som vi undersöker. Kapitel 6 fokuserar på demografiska faktorer hos individer som är aktiva i de miljöer vi undersöker. Kapitel 7 utgörs av studier om måltavlor eller fiender för de radikalnationalistiska miljöerna: vilka måltavlorna är och hur de diskuteras i dessa miljöer. I kapitel 8 presenterar vi analyser av nivån av hat i de olika miljöerna samt hur de olika miljöerna inspirerar till våldsdåd. Vi avslutar med en summering av rapporten samt några slutsatser i kapitel 9.

1.6 Rapporten i korthet

- De senaste åren har flera terrordåd begåtts av sympatisörer med radikalnationalistiska ideologier, som i flera fall uttryckt sina åsikter och avsikter i digitala miljöer.
- Radikalnationalistiska åsikter uttrycks i digitala miljöer med en uttalad ideologisk profil, men också på ett antal så kallade ”yttrandefrihetsvänliga” miljöer med minimal censur.
- Förövarna till radikalnationalistiskt motiverade brott hyllas ibland som hjältar och inspiratörer i de digitala miljöerna.
- I radikalnationalistiska digitala miljöer finns en intern jargong, där samtida internetkultur blandas med rasistiska och nationalsocialistiska läror.
- Ironi, antydningar och omskrivningar används för att kringgå kritik och eventuell censur, men också för att försvåra för utomstående att tolka och bemöta budskapen.
- Andelen inlägg som innehåller hat är betydligt högre i de radikalnationalistiska miljöerna vi undersökt än på Twitter och Reddit.
- I de digitala miljöer vi undersökt används avhumaniserande språk om etniska minoriteter, politiska motståndare och HBTQ-personer.

2 Inledning

2.1 Begreppet radikalnationalism

Många av begreppen som brukar användas för att beskriva de företeelser som avhandlas i denna rapport (*hat, extremism, våldsbejakande extremism, radikalnationalism, terrorism, radikalisering*) är problematiska att använda i ett vetenskapligt sammanhang. För det första är begreppen *vaga*, det vill säga de saknar tydlig avgränsning. För det andra är begreppen *kontextberoende*, det vill säga de kan ha delvis olika betydelser beroende på vem som använder dem och i vilket sammanhang. För det tredje är de ofta kraftigt *värdeladdade*, vilket innebär att det finns ett underförstått ställningstagande inbyggt i när, hur och om vilka de används.

Vilka grupper, personer eller ideologier som anses extremistiska eller radikala är givetvis beroende av vem det är som påstår att något är radikalt. Det extrema är ju extremt endast i relation till det som anses normalt. Författarna till denna rapport gör inte anspråk på att fånga de ”rätta” eller ”sanna” definitionerna av dessa begrepp (i den mån något sådant existerar). I detta avsnitt förklarar vi hur vi använder begreppen inom den specifika kontexten av de undersökningar som presenteras i rapporten.

I den här rapporten används begreppet *radikalnationalism*, då det synonyma begreppet *högerextremism* kan vara missvisande på grund av den associativa kopplingen till den parlamentariska högern. Även om radikalnationalister i vissa avseenden kan stå nära den parlamentariska högern, kan de också i många avseenden skilja sig ifrån den, exempelvis i traditionella högerfrågor som synen på marknadsliberalism. En nationalist som är motståndare till globalism och fri rörlighet mellan nationsgränser kan mycket väl samtidigt vara en förespråkare för ekonomisk utjämning och social välfärd, det vill säga klassiska vänsterfrågor. Ordet *extremism* för tankarna till avvikande politiska åsikter, idéer som drivits för långt, något som de flesta tar avstånd ifrån. Men när en stor del av den allmänna opinionen närmar sig en ideologi som tidigare ansetts ligga i ytterkanten, sker det också en förskjutning av gränsen mellan extremt och mainstream. Extremismbegreppet är därför betydligt mer flytande och oklart än begreppet *radikal*, som inbegriper alla som vill uppnå stora och genomgripande förändringar i samhället.

Om vi ser till hur aktörerna i dessa miljöer beskriver sig själva, används ofta ord som *nationalist*, eller *nationell*. Nationalism i sig själv är dock varken extrem eller radikal. Förledet *radikal*- syftar i detta sammanhang till att göra en distinktion mellan å ena sidan den nationalism som med parlamentariska metoder söker stärka nationalstaten, och å andra sidan den som förespråkar utomparlamentariska metoder eller påverkansoperationer i syfte att demonisera och uppvigla mot utvalda grupper (till exempel etniska minoriteter eller politiska motståndare) som anses stå i vägen för målet; en etniskt eller kulturellt homogen stat.

Enligt den definition som används i denna rapport är det först när en nationalistisk ideologi ogiltigförklarar principen om alla människors lika värde, eller bryter det samhällskontrakt som sätter moraliska och juridiska gränser för när, hur och av vem våld får brukas, som den kan betraktas som radikalnationalism.

2.2 Radikalnationalism i samhället

Sedan sommaren 2011 har mer än 175 personer runtom i världen dödat i attacker utförda av individer som sympatiserat med radikalnationalistiska ideologier. Attackerna har riktats mot muslimer, afroamerikaner, judar och politiskt aktiva personer. Flera av attackerna har genomförts i religiösa samlingslokaler; kyrkor, moskéer och synagogor.⁹ Stiftelsen Expos årliga sammanställning av vit-maktaktiviteter i Sverige visar att vit makt-aktivismen för tredje året i rad nådde nya toppnivåer år 2019. Totalt genomfördes 3 938 aktiviteter under 2018 jämfört med 3 660 år 2017 och 3 064 året dessförinnan. Det är en utveckling som enligt Expo signalerar att "miljön för stunden agerar med självförtroende och framåtanda".¹⁰

Även Säkerhetspolisen har i sin årsbok 2018 noterat att en framför allt internetbaserad rasism, radikalnationalistiska idéströmningar, samt radikala och våldsbejakande grupper har ökat i samhället.¹¹ Denna ökning medför också en ökad risk för att individer kan inspireras att begå attentat eller grova våldsbrott.¹² Säkerhetspolisen varnar för en utveckling i såväl Sverige som övriga Europa och USA där hoten kommer från individer som radikaliserats online.

⁹ Becket, Lois. "More than 175 killed worldwide in last eight years in white nationalist-linked attacks", *The Guardian*, 4.8.2019.

¹⁰ Dalsbro, Anders. "Rekordmånga vit makt-aktiviteter under 2018", *Tidskriften Expo*, 2019.-04-30

¹¹ Säkerhetspolisens årsbok 2018.

¹² Säkerhetspolisen, Nyhet från Säkerhetspolisen, 2019-08-22.

På ett vidare plan påverkas samhället av att radikalnationalistisk retorik sprids i digitala miljöer till bredare samhällslager. En ökad polarisering och hatretorik i det offentliga debattklimatet medför en förskjutning av det extrema till det normala.¹³ Kommunikationen sker bland annat på ideologiskt dedikerade diskussionsforum och slutna eller hemliga Facebook-grupper. I takt med att Facebook infört hårdare regler mot hatiska uttalanden och hets mot folkgrupp har många radikalnationalister gått över till den ryska motsvarigheten VK och till plattformar som är mindre kontrollerade.¹⁴

Den plattform som fått den kanske största uppmärksamheten vid tidpunkten för skrivandet av denna rapport är *8chan*, där fyra terrordåd under en period på sex månader kopplats till forumet. Moskéskjutningen i mars 2019 i Christchurch, Nya Zeeland, synagogeskjutningen i april 2019 i Poway, Kalifornien och skjutningen på Walmart i el Paso, Texas augusti 2019, har liksom moskeskjutningen den 10 augusti 2019 i Baerum, Norge¹⁵, utförts av individer som rapporterats ha varit aktiva på *8chan*, och som i några av fallen även publicerat sina manifest på forumet. Det finns en kultur på forumet där attentatsmännen hyllas som hjältar, och ibland inspirerar till nya attentat. Bland annat ska moskéskjutaren i Baerum ha skrivit att han var utvald av Christchurch-skjutaren, som han benämnde som ett helgon.

Enligt den definition som används i denna rapport kan radikalnationalism betraktas som ett hot mot demokratin. För att som myndighet eller privatperson kunna bemöta antidemokratiska ideologier på ett adekvat sätt krävs kunskap om vilka budskap förespråkarna för dessa ideologier sprider, samt hur och genom vilka kanaler de gör det. Denna rapport är ämnad att öka kunskapen om digitala miljöer där radikalnationalistiska budskap sprids.

¹³ Säkerhetspolisen. Development of right-wing extremism. Webnyhet 23 augusti 2019.

¹⁴ Se exempelvis Roose, Kevin On Gab, an Extremist-Friendly Site, Pittsburgh Shooting Suspect Aired His Hatred in Full. *The New York Times*. 28 oktober 2018 och Wilson, Jason Gab: alt-right's social media alternative attracts users banned from Twitter. *The Guardian*, 17 november 2016.

¹⁵ Ett flertal medier rapporterade att Baerum-skjutaren postade på *8chan* i samband med sitt dåd, medan senare rapporter menar att han inte kan ha postat på *8chan* då forumet var nedstängt efter el paso-skjutningen utan på ett annat forum kallat EndChan.

2.3 Övergripande frågeställningar

Målsättningen med denna rapport är att ge en inblick i några av de radikalnationalistiska digitala miljöerna och genom datavetenskapliga metoder såsom textanalys kartlägga innehållet i textmaterial som anhängare till radikalnationalistiska ideologier producerar i digitala miljöer. De metoder vi använder tillåter oss inte bara att studera vilka typer av samtal som förs, utan även att på gruppnivå kunna studera huruvida det finns vissa egenskaper eller karaktärsdrag som utmärker de individer som väljer att vara aktiva i denna sorts miljöer. Genom att studera diskussioner som förs online bland privatpersoner, till skillnad från att studera budskapen från rörelsernas ledare och ideologer, kan vi uppnå en ökad förståelse för de drivkrafter och processer som kan leda till radikalisering.

De textanalyser som genomförs i rapporten är framför allt utformade utifrån frågeställningarna:

1. Finns det egenskaper som särskiljer de utvalda digitala miljöerna dels från varandra och dels från hur man kommunicerar generellt på internet?
2. I vilken mån rättfärdigar dessa digitala miljöer våld, och hur beskriver de sina fiender?

2.4 Urval

Digitala miljöer utgörs av diskussionsforum, kommentarsfält, chattar, Facebook-grupper och andra digitala mötesplatser. I den här rapporten kommer varje enskild mötesplats att refereras till som en *digital miljö*. Analyserna i denna rapport är centrerade kring fem olika digitala miljöer som kommer att presenteras i kapitel 4. Urvalet av dessa fem miljöer har gjorts med tanke på huvudsyftet, som är att ge en bild av hur olika radikalnationalistiska internetmiljöer kan se ut. Valet av dessa miljöer är också motiverat av dels en strävan efter representativitet och spridning över olika ideologiska riktningar, och dels för att de i uttalat syfte eller innehåll uppfyller kriterierna för definitionen av radikalnationalism ovan.

Urvalet av material som granskas i rapporten är inte baserat på något ställningstagande om hur extremistiskt materialet är i relation till en viss norm, utan är gjort för att täcka in ett så brett spektrum som möjligt av de mest besökta forumen i den radikalnationalistiska miljön. De metoder vi använder lämpar sig bäst för att studera forum med många

användare och stor aktivitet. I den här rapporten analyseras enbart material som är tillgängligt på öppna plattformar (som inte kräver att man är medlem för att kunna ta del av innehållet). Det material som valts ut för denna rapport är inte det mest extrema, utan snarare det mest tillgängliga. Dessa öppna digitala miljöer är, just tack vare sin tillgänglighet, ofta förstärkande faktorer i ett tidigt stadium av radikaliseringsprocesser.

3 Nationalism och radikalnationalism

3.1 Nationalismens katalysatorer och drivkrafter

3.1.1 Den europeiska nationalismens rötter

Nationalism är ett samlingsnamn för ideologier som slår vakt om nationen, kulturen, historien, och framhåller nationalstaten och dess intressen framför andra intressen.¹⁶ Även om vissa forskare har hävdad att nationellt tänkande är inbyggt i den mänskliga naturen, kan forskarsamhället i stort sett sägas vara överens om att nationalismen som idé är grundad på upplysningstidens idéströmningar, som sedan tog avstamp i det amerikanska frihetskriget och den franska revolutionen. Nationalismens framväxt i slutet av 1700-talet och början på 1800-talet är kulmen på en längre historisk process som inbegriper såväl kristendomens reformation och kapitalismens och industrialismens expansion. Nationalismen i sin ursprungliga form var relativt inkluderande, frihetlig och grundad på idén om medborgarskap baserad på den territoriella principen, eller *jus soli* (jordens rätt). Detta till skillnad från den andra principen för nationell tillhörighet som även den formulerades under den franska revolutionen, *jus sanguinis* (blodets rätt), där rätten till medborgarskap eller nationalitet följer en persons härstamning.

I takt med de nya vetenskapliga och filosofiska strömningarna under upplysningstiden i slutet av 1700-talet skedde en snabb expansion av så kallade fria städer. Till exempel femdubblade Berlin sin befolkning och blev något av upplysningens huvudstad under Fredrik II av Preussen. Den preussiske filosofen Johann Gottfried Herder hävdade att ett gemensamt språk och patriotism var grundläggande delar i ett nationsbygge. Samtidigt var Herder – 131 år innan Adolf Hitler blev tysk rikskansler – mycket observant när det gällde den spirande preussiska nationalismen och dess syn på ras; med tanke på

¹⁶ Nationalencyklopedin, *Nationalism (fr. nationalisme)*, 2009. Band 14, sid 40.

återkommande pogromer¹⁷ menade han att tyska judar skulle ha samma rättigheter och skyldigheter som alla andra medborgare.¹⁸

Det var även i denna brytningstid som det amerikanska frihetskriget mot engelsmännen utkämpades och den franska revolutionen genomfördes. Dessa händelser inspirerades direkt eller indirekt av upplysningens idéer om frihet och jämlikhet. Snabbt spreds revolutionens grundbudskap och det gamla ståndssamhället började knaka i fogarna. En del forskare hävdar att revolutionerna i Amerika och Frankrike, genom att skapa en speciell nationell medvetenhet i de länder som omfattades av de nya frihetliga tankegångarna, möjliggjorde införandet av ett nationellt självbestämmande som skulle inbegripa ett helt folk.¹⁹ Förutsättningen för dessa frihetliga reformer var just en gemensam tillhörighet i form av språk, kultur, traditioner och sedvänjor – en nation, som kunde ersätta den tidigare auktoritära statsbildningen. Nationalismen fick fäste först inom liberala men också – om än långt senare – inom konservativa kretsar.

Det har också framhållits att industrialiseringen, mekaniseringen av jordbruket och urbaniseringen som skedde vid den här tiden spelade en roll i nationalismens framväxt. För att kunna upprätthålla den nya infrastrukturen kring industri, handel, utbildning och information krävdes att människor var lojala och kunde sköta och underhålla maskinerna, passa tider och läsa skrivna instruktioner. Detta medförde ett behov av ett samordnat nationellt utbildningsväsen, vilket ytterligare banade väg för nationalismen som sammanhållande kraft.²⁰ Även tryckpressen och den ökade läskunnigheten har framhållits som viktiga komponenter för att sprida nationalismens idéer.²¹ Det gemensamma språket, liksom medier i form av tidningar, senare radio och TV, har möjliggjort spridning av den gemensamma myten och historien – om fältslag, idrottssegrar eller gamla folksagor – som spelar en viktig roll för att förena folkgrupper.^{22 23}

¹⁷ Det ryska ordet *pogrom* betyder ungefär ”våldsam förstörelse” och har kommit att användas internationellt för att beteckna de samordnade våldsamma attacker mot judar som förekommit i Europa genom historien.

¹⁸ Votruba, M., (2010) *Herder on Language*. Slovak Studies Program, University of Pittsburgh.

¹⁹ Kohn, H., *The Idea of Nationalism – a study in its origins and background*. 1944/1967. Transaction Publishers.

²⁰ Gellner, E. (1983) *Nations and nationalism*. Ithaca, Cornell University Press.

²¹ McLuhan, M. (1962) *The Gutenberg Galaxy*, The University of Toronto Press.

²² Smith, A.D. (2009) *Ethno-symbolism and Nationalism, a cultural approach*, Routledge, London.

²³ Anderson, B. (1983) *Den föreställda gemenskapen. Reflexioner kring nationalismens ursprung och spridning*. 1983/2000. Daidalos.

De nationalistiska idéströmningarna under 1800- och det tidiga 1900-talet utgjorde en progressiv kraft som var allierad med liberalism och demokratisträvanden. Även den tidiga socialdemokratien omfamnade nationalismens idéer som på många platser förenades med den internationalism som präglade arbetarrörelsen.²⁴ Under 1960-talet omvandlades tidigare kolonier som Tunisien, Algeriet, Vietnam, Laos, Kambodja och Sri Lanka till nya, suveräna nationalstater. I många fall ledde den nya självständigheten till gränskonflikter mellan de nybildade staterna som fortgår än i dag – Israel och dess grannländer, Korea, Kongo, Cypern, Sarawak-Saba på Borneo eller Kashmir. Självstyre var inte alltid enkelt i en nyskapad nation med många olika folkgrupper, språk och religioner.

I modern tid identifierar sig många med mer än en kultur eller mer än en nationalitet. Detta i sin tur har lett till en försvagning av nationalismen som sammanhållande kraft. En alltmer globaliserad värld har därmed också försvagat den upplevelse av trygghet och förankring som det kan innebära att tillhöra en specifik nation. Kanske är denna trygghetsförlust en del av orsaken till en nyväckt vurm för auktoritära nationalistiska idériktningar såsom populism, etnopluralism²⁵, och identitarism²⁶. Enligt den svenske sociologiprofessorn Göran Therborn kan den ökande europeiska nationalismen i vår tid förklaras med att kontinenten har omvandlats från ett ”utvandrings-” till ett ”invandringssamhälle”, och därmed blivit mer heterogent. I samhällen som förändras mot en minskad homogenitet behöver medborgarna omdefiniera sin gruppidentitet. Att betona gemensamma nämnare, som till exempel ursprung, språk, värderingar eller kompetens blir ett sätt att skydda gruppidentiteten, där nationalismen får en naturlig roll.²⁷ Detta överensstämmer med att nationalismen bygger på i grunden basala mänskliga och sociala behov, såsom tillhörighet, tillgivenhet och överlevnad.²⁸

3.1.2 Nationalism och patriotism

Rader av forskare har beskrivit och definierat ett flertal undergrupper inom nationalismen, mer eller mindre besläktade med eller inspirerade

²⁴ Tuomioja, E. (2018) Nationalismen i dagens värld, *Hufvudstadsbladet*. 30 maj 2018.

²⁵ Etnopluralismen hävdar alla folks rätt till sin egenart och oberoende.

²⁶ Identitarismen är än idéströmning som framhåller att människans etniska och kulturella identitet är värd att bevara och utveckla. Med detta följer en radikal invandringskritik.

²⁷ Therborn, G. (1995) *European Modernity and Beyond: The Trajectory of European Societies, 1945-2000*, Thousand Oaks Publications, London, sid 230

²⁸ Efter psykiatrikern William Glassers "Choice Theory".

av varandra²⁹. Ett sätt att kategorisera nationalism är i å ena sidan en etnisk nationalism och å andra sidan en civil, medborgarlig nationalism, där den civila nationalismen styrs av medborgarskapet, medan den etniska styrs av en ”etnisk gemenskap av människor som har en kultur gemensamt. Denna kultur skulle kunna definieras i termer av vanligt språk, en gemensam härkomst, vanliga traditioner” (inklusive religion).³⁰ Historiskt sett har dock de flesta former av nationalism haft en etnisk prägel. Det har i majoritetssamhällen ofta funnits en strävan efter att skapa ett så homogent samhälle som möjligt.³¹ Både i Sverige och i Norge yttrade sig detta under förra seklet i en grovt kränkande behandling av våra minoriteter – i första hand samer och tornedalingar, som bland annat tvingades tala riksspråket och överge sin kultur.³²

George Orwell gör i essäsamlingen *Notes on Nationalism* från 1945 en klar skillnad mellan nationalism och patriotism. Med patriotism avser Orwell ”trofasthet gentemot en given plats och en given livsstil, som man anser vara det bästa i världen, men som man inte alls tänker påtvinga andra, i motsats till nationalismen, som inte kan skiljas från maktlystnad”.³³ Orwell beskriver också hur nationalist tenderar att vara orubbligt säkra på att de har rätt, och har ”en vana att identifiera sig med starka krafter och se allt i termer av tävlingsinriktad prestige”.³⁴ Orwells definition av nationalism är snäv och negativt laddad. Den ligger långt ifrån till exempel 1800-talets romantiskt präglade medborgarnationalism som med bland annat fantasier om vikingatida manlighetsideal inspirerat välkända poeter som Tegnér och Geijer.³⁵ Den sorts nationalism som går ut på att bygga en folkgemenskap förstärkt av symboler (exempelvis flagga och nationalsång), sport och kulturevenemang skulle Orwell antagligen istället benämna som patriotism. Beskrivningarna i *Notes on Nationalism*, som skrevs under andra världskriget, är en påminnelse om hur en strikt gruppindelning av individer kan ge upphov till rigid auktoritarianism och sociala dominanshierarkier.

²⁹ Till exempel Fred W. Riggs, Carlton Hayes, Per Buhn, Peter Alter, Eugene Kamenka, James G Kellas, och Liah Greenfeld

³⁰ Buhn, Per. *Nationalism and Morality*, 1995. Lund University Press, Lund, sid 18.

³¹ Hylland E (1991) Thomas. Ethnicity versus Nationalism, *Journal of Peace Research*, Department of Anthropology, University of Oslo.

³² Hagerman, M. (2016) *Käraste Herman: rasbiologen Herman Lundborgs gåta*, Norstedts förlag, Stockholm

³³ Orwell, G. (1945) *Notes on Nationalism*, 1945/2018. Penguin Books, London

³⁴ Ibid., sid 3.

³⁵ Hjärne, R. (1978) *Götiska Förbundet och Dess Huvudmän – 1978/ 2010*. Nabu Press.

3.2 Den radikala nationalismen i vår tid

3.2.1 Vit makt

Vit makt-rörelsen, i den mån den kan betraktas som en rörelse, är ett samlingsnamn på grupper som har anammat en blandning av rasism, antisemitism, radikalism, militarism och maskulinitet. Rörelsen är organiserad kring principen om ledarlöst motstånd (*leaderless resistance*), ett begrepp som populariserades av Vietnamveteranen, Ku Klux Klan-medlemmen och Aryan Nation-aktivisten Louis Beam, i samband med att han deklarerade krig mot staten USA 1983 och uppmanade andra vietnamveteraner att delta i kampen. Ledarlöst motstånd är en strategi som går ut på att enskilda anhängare till ideologin ensamma eller i små celler begår attentat i syfte att skapa oordning i samhället och demoralisera medborgarna. Det finns ingen ledning att rapportera till, utan var och en agerar på egen order. Strategin ansågs framgångsrik då ensamma attentatsmän är svårare att stoppa än organiserade nätverk som är beroende av kommunikation som med moderna tekniker blivit allt lättare att lyssna av.

I USA har vit makt-rörelsen stått nära den så kallade milisrörelsen, en rörelse av konspirationstroende amerikaner som bildat beväpnade paramilitära grupper för att kunna stoppa staten från att upphäva medborgarnas rättigheter. Denna sammanblandning av grupperna har gett upphov till en beväpnad och militariserad vit makt-rörelse, som ofta klär sig i militära kläder och använder militär terminologi. Historikern Kathleen Belew beskriver graden av deltagande i vit makt-rörelsen i termer av koncentriska cirklar. En liten grupp är extremt engagerade, och anpassar bostadsort, partner, barnuppfostran med mera kring rörelsen. En större grupp hjälper till som en sorts funktionärer, går på möten och konsumerar propaganda. En större grupp konsumerar aktivt propagandan, men ger inte tid eller pengar till rörelsen. Man kan tänka sig att det finns en ännu större grupp som inte aktivt konsumerar extremistiskt material men ändå i viss mån sympatiserar med idéerna.³⁶

3.2.2 Alt-right

I mars 2010 startade den högerkonservativa internetsajten AlternativeRight.com. Bakom den stod en avhoppad amerikansk doktorand i europeisk idéhistoria vid namn Richard Spencer. Spencer

³⁶ Belew, K. (2018). *Bring the war home: The white power movement and paramilitary America*. Harvard University Press.

kom att bli en förgrundsfigur för den nya rörelsen som snabbt spred sig på diskussionsforum som 4chan och Reddit under namnet *Alt-right*.³⁷ Enligt Spencer är rörelsen baserad på ”vit identitet”, det vill säga en vit europeisk gemenskap, etnisk rensning av icke-vita från USA och skapande av ett vitt imperium som skulle kunna likna det Romerska Riket.³⁸ Alt-rightrörelsen är i många stycken inspirerad av idéerna från den nya franska högern.³⁹ Initiativtagaren till le Nouvelle Droite, Alain de Benoist, är motståndare till globalisering, liberalism och migration till Europa. De Benoist förespråkar vidare etnopluralism, en åskådning som menar att olika folkslag bör leva åtskilda för att bevara världens etniska och kulturella mångfald.⁴⁰ Alt-right innefattar dessa idéer men även andra, som till exempel rasbiologi och antifeminism. Alt-rightrörelsen uttrycker ofta besvikelse över den traditionella konservatismens slätstrukenhet.⁴¹ I supportrarnas ögon är västvärldens kultur på väg att utrotas på grund av ”svart och brun” migration.⁴² Den identitära rörelsen framhåller att etniska européer måste bevara och utveckla sig själva som distinkta folkgrupper.

Det finns en stor bredd av åsikter inom rörelsen, men det de flesta har gemensamt är konservatism, protektionism och en kritisk inställning till det politiska etablissemanget och den representativa demokratin. Samtidigt beskriver George Hawley Alt-right som väsensskild från den traditionella konservatismen som enligt honom ofta bygger på de tre komponenter som hyllar moralisk tradition, ekonomisk frihet och ett starkt nationellt försvar. Inget av detta återfinns i Alt-rights idévärld.⁴³ De nya nationalistiska rörelserna, Alt-right, den franska nya högern eller identitarismen består av människor som är otåliga, upprörda och missnöjda och vill se en förändring – i några fall genom revolution. I en ledarartikel i den brittiska tidskriften *The Economist* beskrivs den väg av radikala, nykonservativa partier med nationalistiska förtecken

³⁷ Ibid, sid 68.

³⁸ Woodrow Cox, J. (2016) Let's party like it's 1933': Inside the alt-right world of Richard Spencer, *The Washington Post*, 22 november 2016.

³⁹ Steinmetz-Jenkins, D. (2018) The European Intellectual Origins of the Alt-right, *Journal of Sociology*, Volume 38, Issue 2, Pages 255 – 266. Istanbul University.

⁴⁰ de Benoist, A. (2018) La France est aujourd'hui gouvernée par la pire des droites : la droite libérale. *Les Amis d'Alain de Benoist*, 26 september 2018.

⁴¹ Hawley, G. (2018) The Demography of the Alt-right, Institute for Family Studies, 9 augusti 2018.

⁴² French, D. (2019) My Fellow Republicans Must Stand Against the Alt-right Virus Infecting America, *Time Magazine*, 8 augusti 2019.

⁴³ SPLC, *Southern Poverty Law Center, Hate & Extermism*
<https://www.splcenter.org/fighting-hate/extremist-files/ideology/alt-right>

världen över som ett uttryck för besvikelse och tappad tro i flera bemärkelser.⁴⁴

Identitarismen har skapat en ny plattform för många olika grupperingar genom att paketera om det nationalistiska tankegodset för en ny, yngre publik.⁴⁵ Alt-right är i första hand ett onlinefenomen – enligt Hawley en direkt förlängning av trollkulturen på Internet.⁴⁶ Den huvudsakliga retoriken är att använda ironi och mer eller mindre meningsfulla memes (se 5.2), vilket kan skapa förvirring utanför kretsen – kanske i synnerhet hos pre-internetgenerationerna – kring vad de egentligen menar och huruvida de kan tas på allvar. Budskapen görs tillgängliga genom återkommande referenser till populärkultur, som till exempel ”the red pill” från filmen *The Matrix*.⁴⁷ Igenkänningen ökar budskapens genomslagskraft hos en populärkulturellt orienterad publik.

Alt-rightrörelsen förlorade momentum i USA under 2013 och 2014, men fick ny fart 2015 i samband med Donald Trumps valkampanj. Under 2017 och 2018 har rörelsen återigen tappat mark, kanske delvis på grund av interna konflikter, delvis på grund av att flera digitala plattformar infört effektiva åtgärder mot hatbudskap och extremism.⁴⁸

3.2.3 Counterjihad

Counterjihad är en variant av kulturell nationalism, där den muslimska befolkningen i Europa och USA anses utgöra ett hot mot den västerländska kulturen. Liksom Alt-right är Counterjihad till stor del internetbaserad, framför allt genom bloggar såsom Gates of Vienna, Jihadwatch, the Brussels journals och Atlas shrugged. Rörelsen är betydligt äldre än Alt-right och hade sin storhetstid i slutet av 00-talet, då terrorattacker 11 september 2001 och Londonbombningarna 2005 hade utlöst en islamofobisk våg i västvärlden.⁴⁹ Det var också under denna period då bloggen var ett relativt nytt och populärt kommunikationsmedel i digitala miljöer. Den kanske mest kände

⁴⁴ *The Economist*, ”Today’s right is not an evolution of conservatism, but a repudiation of it”, 4 juli 2019.

⁴⁵ *Economist*. Racists in skinny jeans – meet the IB, Europe’s version of America’s alt-right, 12.11.2016.

⁴⁶ Hawley, G. (2017) *Making Sense of the Alt-right*, 2017. Columbia University Press.

⁴⁷ I filmen *the Matrix* från 1999 är *the red pill*, det röda pillret, det som hjälper en att se världen som den egentligen är. Uttrycket *red-pilled* är en metafor för att ”vara upplyst”, det vill säga att ha ”rätt” åsikt.

⁴⁸ Hawley, G. (2017) *Making Sense of the Alt-right*, Columbia University Press.

⁴⁹ Sheridan, L. P. (2006). Islamophobia pre- and post-September 11th, 2001. *Journal of interpersonal violence*, 21(3), 317-336.

counterjihadistiska bloggaren var norrmannen Fjordman som blev omnämnd flera gånger och även plagierad i Breiviks manifest.⁵⁰

Counterjihad har en betydligt allvarligare och ”vuxnare” framtoning än Alt-right. Bloggformatet tillåter eftertanke och långa resonemang på ett sätt som inte finns på exempelvis 4chan. Dessa långa resonemang utgörs till stor del av konspirationsteorier, varav den kanske vanligaste är hämtad från boken *Eurabia: The Euro-Arab Axis*.⁵¹ Enligt teorin om Eurabia är Europa på väg att helt underkasta sig Islam och tvingas förneka sin egen historia och kultur. Islam beskrivs som en totalitär ideologi som är inkompatibel med modernt demokratiskt tänkande.⁵² Även Eurabia nämns flera gånger i Breiviks manifest, liksom bokens författare, pseudonymen Bat Ye'or.⁵³

⁵⁰ Leonard, C. H., Annas, G. D., Knoll IV, J. L., & Tørrissen, T. (2014). The case of Anders Behring Breivik—Language of a lone terrorist. *Behavioral sciences & the law*, 32(3), 408-422.

⁵¹ Ye'or, B. (2005) *Eurabia: The Euro-Arab Axis*, Fairleigh Dickinson University Press.

⁵² Kundnani, A. (2014) *The Muslims are Coming!: Islamophobia, Extremism, and the Domestic War on Terror*. Verso, London.

⁵³ Ibid.

4 Radikalnationalism i digitala miljöer

4.1 Ett litet urval

På internet finns en stor mängd digitala miljöer i form av diskussionsforum, bloggar, nyhetssidor och sociala nätverk dedikerade till radikalnationalistisk ideologi. De digitala miljöerna skiljer sig åt både i storlek och antal besökare men också i ideologisk inriktning och i vilka frågor som diskuteras. Det som förenar dessa miljöer är att de ogiltigförklarar principen om alla människors lika värde samt sprider hatfulla budskap och ideologier.

Radikalnationalistiskt material får också stor spridning på forum som i sig inte har en uttalad ideologisk inriktning. Ett flertal aktörer tillhandahåller i yttrandefrihetens namn digitala arenor som är så ozensurerade som möjligt. Dessa digitala arenor tenderar att bli dumpningsplatser för radikalnationalistiska budskap som raderats från mer restriktiva plattformar. Två välkända forum som inte har en uttalad radikalnationalistisk inriktning, men som anklagats för att sprida radikalnationalistiskt material är 4chan och 8chan (eller ∞chan). För att publicera på 4chan och 8chan krävs inget konto, vilket gör att man kan vara helt anonym. 4chan har enligt egen utsägo nästan 28 miljoner unika besökare i månaden, och det publiceras mellan 900 000 och en miljon inlägg på forumet dagligen. År 2013 startades 8chan som ett alternativ till 4chan då 4chan ansågs vara för restriktivt. Ambitionen var att 8chan skulle tillåta alla sorts samtal oavsett hur hatfulla de var, så länge de inte var olagliga. I augusti 2019, efter massskjutningarna i Christchurch, Poway och El Paso som alla kunde kopplas till 8chan (se 8.2), tillkännagav internetleverantören Cloudflare att de avslutade sitt samarbete med 8chan. Sedan dess har 8chan legat nere.

I den här rapporten studerar vi fem engelskspråkiga digitala miljöer som representerar olika delar av den radikalnationalistiska sfären: Stormfront, Vanguard News Network Forum (VNN Forum), Daily Stormer, Gab och Niggermania. Stormfront och VNN Forum är radikalnationalistiska forum som har sin grund i klassisk rasideologi och antisemitism. Daily Stormer är en nationalsocialistisk, vit makt och antisemitisk nyhetssida, vars redaktionella material kommenteras av läsarna. Daily Stormer ser sig själva som en del av alt-right rörelsen.⁵⁴

⁵⁴ Gallo, W (2016). "What is the 'Alt-right'?". Voice of America. 25 augusti 2016.

Gab har ingen uttalad ideologisk inriktning utan är ett socialt nätverk som säger sig kämpa för yttrandefrihet, individens frihet och ett fritt flöde av information. Niggermania är en digital mötesplats för individer som vill uttrycka hat och förakt mot personer med mörk hy. Niggermania skiljer sig från de övriga forumen som vi studerat, dels för att det är mindre i storlek och antal besökare men också för att diskussionsämnena rör sig inom ett betydligt smalare fält. Urvalet är motiverat av att dessa fem miljöer är öppna, det vill säga går att se utan inloggning, och att de tillsammans täcker in ett så brett spektrum som möjligt av de mest besökta radikalnationalistiska digitala miljöerna (se 2.4).

Nedan presenteras dessa fem digitala miljöer. Genom att använda webanalytikerprogrammet Alexa⁵⁵ kan man få en lista med sidor som *liknar*⁵⁶ Stormfront, VNN Forum, Daily Stormer, Gab och Niggermania. För att hitta liknande sajter kombinerar Alexa en analys av besökare och en analys av sökord. Alexas resultat baseras på tre månaders data: juni till augusti 2019. För var och en av miljöerna listar vi de tre sidor som enligt Alexas kriterier anses vara mest lika.

4.2 Reddit – en jämförelse

För att undersökningsresultaten i kommande kapitel ska vara begripliga behöver de sättas in i ett större sammanhang och jämföras med andra miljöer som publicerar användargenererat textinnehåll. Vi har valt att använda data från Reddit som jämförelsematerial. Reddit, en nyhetssida och socialt nätverk som kallar sig för *the frontpage of the Internet*. Reddit har mer än 500 miljoner besökare på en månad och är därmed en av de absolut mest besökta sajterna. Till skillnad från de flesta andra sajter har Reddit ingen inriktning, utan är öppet för alla diskussionsämnen. Sedan 2008 har användarna getts möjlighet att själva starta underavdelningar där specifika ämnen diskuteras, så kallade *subreddits*. I nuläget finns det över en miljon subreddits. Diskussionerna är modererade, vilket innebär att många av de mest hatfulla, kränkande eller uppviglande inläggen tas bort. Vi har hämtat in en månads data från Reddit (juni 2018) som vi använder för att jämföra de andra forumen med.

⁵⁵ www.alexa.com

⁵⁶ *Similar sites* i Alexa

4.3 Stormfront

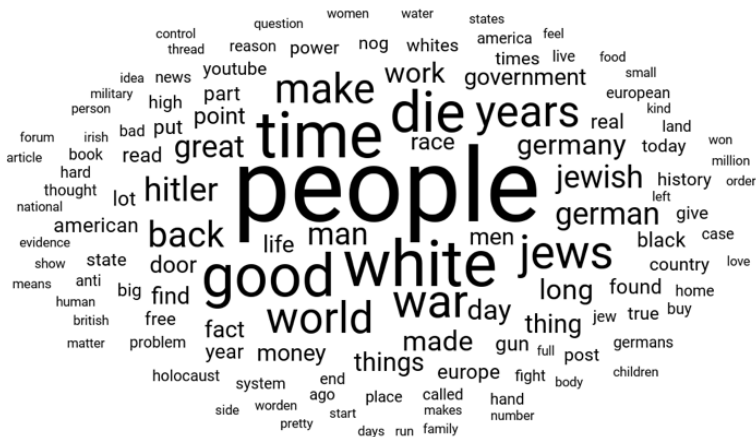
Ett av de mest välkända radikalnationalistiska diskussionsforumen är Stormfront. Stormfront grundades 1995 av amerikanen Don Black, som har ett förflutet som aktiv i Ku Klux Klan och i diverse nationalsocialistiska grupper. På Stormfronts första sida finns följande beskrivning:

“We are a community of racial realists and idealists. We are White Nationalists who support true diversity and a homeland for all peoples. Thousands of organizations promote the interests, values and heritage of non-White minorities. We promote ours.”

Figur 1. Stormfronts logotyp.

Förutom ett aktivt diskussionsforum tillhandahåller Stormfront också dagliga radiosändningar, bloggar, chattmöjligheter och olika former av grupper. Flera välkända våldsverkare är eller har varit aktiva på Stormfront, exempelvis var Anders Behring Breivik aktiv under användarnamnet “year2183”. Ordmolnet i figur 2 ger en indikation på vad som diskuteras på Stormfront.

Figur 2. De mest förekommande orden i diskussionerna på Stormfront.

Ett av delforumen på Stormfront handlar om Skandinavien och Baltikum. Diskussionerna, som förs på både engelska och skandinaviska språk, handlar bland annat om aktuella händelser,

Nordiska motståndsrörelsens aktiviteter och den skandinaviska kampen mot mångkulturalismen.

Under 2017 och 2018 låg Stormfront nere under perioder efter att det kommit anklagelser om att hatfulla budskap spreds på forumet vilket ledde till svårigheter att hitta en leverantör av domännamn och webhotell. I maj 2019 publicerades strax över 30 000 inlägg vilket är en fördubbling av antalet inlägg som publicerades i maj 2018. Under 2019 var det strax över 1000 unika skribenter per månad som deltog i diskussionerna.

4.3.1 Sidor som liknar Stormfront

En av de sidor som liknar Stormfront är forumet *the Apricity*⁵⁷, en av flera digitala miljöer med inriktning mot bevarande av den västerländska eller germanska kulturen. Estetiken på dessa digitala miljöer utgörs av en blandning av renässanskonst och romantiserad nordisk mytologi som ligger långt ifrån 4chans hemmagjorda memes. The Apricity är indelat i olika livsstilsorienterade subforum, men utmärker sig genom att hela avdelningar på forumet vigts till diskussioner om rasbiologi. Många trådar startar med att en användare postar en bild med uppmaningen ”klassificera mig”, varefter det uppstår en diskussion om vilken ras och sub-ras användaren utifrån sina ansiktsdrag kan antas tillhöra. The Apricity har ett delforum om Sverige där allt från svenska lagar, aktuella brott och internationella relationer diskuteras. Det finns också en avdelning vid namn *Society for Nordish Physical Antropology* (SNPA) som delar information om ”fysisk antropologi” i en europeisk kontext.

Andra sidor som enligt webanalysverktyget Alexa liknar Stormfront är de två uppslagsverken *Metapedia* och *Rightpedia*. Båda dessa sidor presenterar ”alternativ fakta” med en radikalnationalistisk och antisemitisk vinkling. Båda sajterna är uppbyggda som uppslagsverk som använder sig av wikiteknik (precis som Wikipedia). Metapedia finns på 16 olika språk och beskriver sig själv som ”ett alternativt uppslagsverk om kultur, filosofi, vetenskap och politik”. Den svenska varianten av Metapedia har anmälts för brott mot personuppgiftslagen i och med en publicering av en lista med judar och ”judiska företag”.⁵⁸

⁵⁷ www.theapricity.com

⁵⁸ Corren (2007) Extremisternas ”uppslagsverk” kan vara olagligt, Östgöta Correspondenten, 9 februari 2007.

På Rightpedia kan man under ämnet "migration" exempelvis läsa att judarna är den drivande kraften bakom massinvandring och ett demografiskt folkmord.⁵⁹

4.4 The Daily Stormer

The Daily Stormer är en amerikansk vit makt- och antisemitisk nyhetssida som grundades av Andrew Anglin år 2013. På The Daily Stormer finns möjlighet att både kommentera och läsa innehållet anonymt. Den största delen av inläggen består av rasistiska och antisemitiska filmer och bilder med tillhörande kommentarer. Daily Stormer har stängts ner ett flertal gånger för att de brutit mot internetleverantörernas användarvillkor. Bland annat i slutet av 2017, efter att ha publicerat kränkande kommentarer om den kvinna som dödades i samband med Unite the Right-sammankomsten i Charlottesville i augusti 2017.

Figur 3. De mest förekommande orden i Daily Stormers kommentarsfält.

Det har dock inte stoppat Anglin från att fortsätta sitt arbete. Sidan finns i dagsläget både på darknet⁶⁰ och på den öppna webben, vilket innebär att även om sidan på den öppna webben försvinner så kommer sidan att fortsätta existera på darknet. Daily Stormer är den mest besökta av

⁵⁹ ADL (2018) White Supremacists' Anti-Semitic and Anti-Immigrant Sentiments Often Intersect. 27 oktober 2018.

⁶⁰ I det här fallet finns sidan på Tor-nätverket som är en anonymitetstjänst som ger användare möjlighet att vara helt anonyma när de kommunicerar. Sidor på Tor-nätverket har en adress som slutar med .onion.

sidorna som ingår i vår analys – över 37 000 besökare per dag i genomsnitt. Den största andelen besökare kommer från USA följt av Kanada och Storbritannien. Ett ordmoln med de mest förekommande orden i kommentarsfältet finns i figur 3.

På Daily Stormers första sida finns en demografisk nedräknare som visar när det inte längre kommer att finnas en ”vit” befolkning i USA (se figur 23).

Daily Stormer har använt sig av mer eller mindre oortodoxa sätt att locka till sig besökare. Läsare har bland annat uppmanats att sprida flygblad till ”vita” barn som spelar Pokemon Go. På flygbladen uppmanar Pikachu utklädd till Hitler barnen att organisera sig inför ett kommande raskrig. I ett annat försök att locka fler läsare till Daily Stormer utfördes en hackerattack där flygblad skickades ut till skrivare på ett dussintal olika universitet i USA. Flygbladen var täckta av svastikor och nämnde ”the struggle for global white supremacy” tillsammans med uppmaningar att besöka the Daily Stormer.⁶¹ Daily Stormer skiljer sig från mer traditionella textbaserade forum, som exempelvis Stormfront och VNN Forum, genom att en stor del av det material som delas och kommenteras består av bilder. Daily Stormer grundades den 4 juli 2013, men vår analys baseras enbart på data från 2016. I analysen studerar vi endast kommentarer och inte det redaktionella materialet. Totalt noterade vi runt 3 000 aktiva skribenter i kommentarsfältet.

4.4.1 Sidor som liknar Daily Stormer

Sidor som liknar Daily Stormer är *Renegade Tribune*⁶², *The Right Stuff*⁶³ och *thegoyimknow.to* (som i skrivande stund är en auktionssida där domänen *thegoyimknow.to* auktioneras ut till högstbjudande). Uttrycket *the goyim know* anspelar på föreställningen om att ”sanningssägare” blir avstängda eller blockerade från internet av judiska intressen som äger och manipulerar media. Tanken är att icke-judiska personer (*goyim*) tystas om de försöker dela sin förmenta kunskap om judisk makt. Uttrycket *the goyim know* kombineras ofta med frasen *shut it down*⁶⁴. *Renegade Tribune* är en amerikansk sida där det publiceras

⁶¹ Hui, M. and Svrluga, S (2016) Hacker sends anti-Semitic fliers to network printers at Princeton, many other colleges. Washington Post, 29 mars .2016.

⁶² www.renegadetibune.com

⁶³ www.therightstuff.biz

⁶⁴ Se till exempel Einstein Schorr, R. (2017). Goy; Origin, Usage and Empowering White Supremacists. *Forward*. 21 augusti 2017.

redaktionellt material som läsarna kan kommentera. Materialet på Renegade Tribune är antisemitiskt, exempelvis ifrågasätts skolundervisningen om förintelsen och man kan läsa valda utdrag ur Hitlers tal. The Right Stuff (TRS) grundades 2012 och tillhandahåller förutom redaktionellt material även en podcast. Sidan sprider antisemitiska budskap och anses stå bakom användandet av trippelparanteser (se 5.1.3).⁶⁵

4.5 Vanguard News Network forum

Vanguard News Network Forum (VNN Forum) grundades 2000 av Alex Linder, en före detta National Alliance⁶⁶-medlem, som ett o censurerat forum för ”vita”. Linder är också en av grundarna till nyhetstidningen ”Aryan Alternative Newspaper” som sprider en ideologi innefattande hat mot personer med mörk hy, judar och latinamerikaner. Linder har publicerat telefonsamtal med en terrordömd Ku Klux Klan-ledare⁶⁷ som berättar om hur hans dröm var att döda judar. Linder har också själv publicerat uppmaningar om att döda alla judar. Ett ordmoln med de mest förekommande orden i forumet finns i figur 4.

Figur 4. De mest förekommande orden på VNN Forum.

⁶⁵ Hess, A. (2017) For the Alt-right, the Message Is in the Punctuation". The New York Times, 16 februari 2017.

⁶⁶ En amerikanske nationalsocialistisk och pro-arisk organisation.

⁶⁷ Frazier Glenn Miller som dödade tre personer under en attack mot judiska inrättningar i Kansas City i april 2014.

I en diskussionstråd på VNN Forum publicerades bilder och i vissa fall namn på judiska studenter och anställda vid två amerikanska universitet vilket ledde till att skolorna anmälde sidan och diskussionstråden togs bort. På Stormfront finns det diskussioner om hur VNN Forum blivit en plats för de Stormfront-användare som på grund av att de uttryckt för extrema åsikter blivit bannlysta från Stormfront. VNN Forum har runt 700 besökare per dag.

4.5.1 Sidor som liknar VNN Forum

En av de sidor som enligt Alexa liknar VNN Forum är *Vanguard News Network*. Vanguard News Network är en nyhetssida med redaktionellt material och möjlighet för läsare att kommentera artiklarna. Den grundades av Alex Linder samtidigt som VNN Forum. Fokus ligger till stor del på att informera läsare om hur man avkodar artiklar från etablerade media och på så sätt få fram vad de "egentligen" menar. Detta grundas i föreställningen om att all media är kontrollerad av judar och att regeringen är ockuperad av sionister. Linder driver också sajten *Kirksville today*. Kirksville är namnet på Linders hemstad i Missouri, USA. Innehållet på Kirksville Today består av antisemitiska kommentarer och konspirationsteorier blandat med inlägg om den vita rasens överlägsenhet.

En annan sida som liknar VNN Forum är *Incogman*⁶⁸, en sajt som huvudsakligen uttrycker förakt för regeringar och myndigheter som anses vara "förrädare", samt konspirationsteorier om att judar styr media. Skaparen till Incogman beskriver sig som någon som är "trött på skitsnackandet och alla lögnen som sprids av regeringen". Incogman har även listor på judar och så kallade "förrädare" som arbetar med judar i mediabranschen (se vidare kapitel 7.2.3).

4.6 Gab

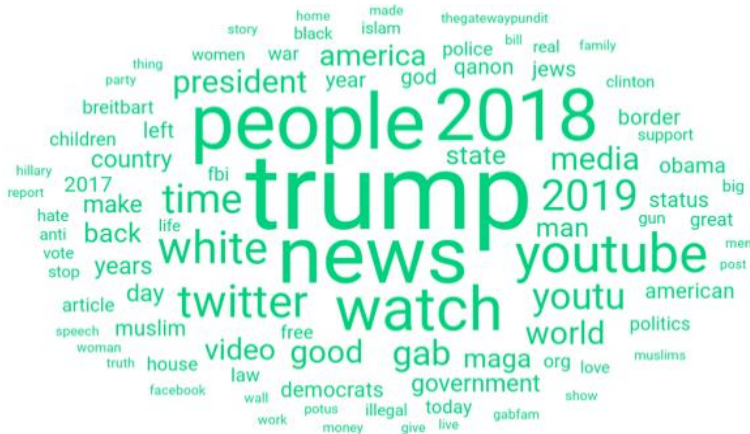
Gab är ett socialt nätverk där användarna kan skriva meddelanden på upp till 300 tecken som kallas för *gabs*. Gab, som skapades i augusti 2016 som ett yttrandefrihetsvänligt alternativ till Twitter, välkomnar användare som blivit avstängda från andra sociala nätverk. Därmed har Gab blivit populär bland användare från radikalnationalistiska miljöer.

⁶⁸ www.incogman.net

På Gab finns välkända alt-right förespråkare som Milo Yiannopoulos, Alex Linder (grundaren av VNN Forum) och konspirationsteoretikern Alex Jones. På Gab finns också ett flertal radikalnationalistiska organisationer som Identity Evropa och Patriot Front representerade.

Figur 5. Gabs logotyp.

Figur 6. De mest förekommande orden på Gab.

Det förekommer i stort sett ingen moderering av inlägg på Gab, vilket ger utrymme åt radikala och våldsbejakande röster. Efter attacken mot en synagoga i Pittsburgh, USA, i oktober 2018 använde Alex Linder sitt Gab-konto till att uttrycka sitt bifall till attacken, och märkte inlägget med hashtaggen #DeathToTheJews. Både Apple och Google valde att ta bort möjligheten att ladda ner Gabs mobila app via sina nedladdningstjänster.

Gab har enligt egen utsago mer än 1 000 000 registrerade användare, men en stor del av dessa publicerar inget eget material. I juli 2019 flyttade Gab sin infrastruktur till plattformen Mastodon. Mastodon är *open source* (det vill säga öppen källkod som är fri för alla att använda) och påminner en hel del om Twitter, men är en distribuerad plattform vilket innebär att man inte registrerar sig på en särskild plats utan istället väljer man en instans (Gab är en instans) där man skapar sitt konto och loggar in. Mastodons instanser kan kopplas samman och interagera med varandra men ett flertal av de existerande instanserna har i dagsläget valt att inte interagera med Gab. Ett ordmoln med de mest förekommande orden på Gab finns i figur 6.

I våra analyser av Gab använder vi ett urval av drygt 19 000 000 inlägg (så kallade *gabs*) som är skrivna av strax över 170 000 unika skribenter.

4.6.1 Sidor som liknar Gab

Sidor som liknar Gab enligt Alexa är Dissenter⁶⁹ och BitChute⁷⁰. Något dessa sidor har gemensamt är att de tillåter användare att uttrycka sig omodererat och ocensurerat, och har skapats som en reaktion på att sociala medieplattformar som Youtube och Facebook blivit mer strikta med vilken typ av innehåll som får publiceras på plattformarna.

Dissenter är en plug-in till webbläsare som gör det möjligt att kommentera allt från tweets till Wikipedia-sidor i realtid utan att behöva oroa sig för att kommentarerna ska tas bort. Dissenter fungerar som ett slags yttre lager till andra websidor, där det är möjligt att kommentera och även trycka tumme upp eller tumme ner. Dissenter, som är skapat av Gab.com, har anklagats för att vara ett nationalistiskt kommentarsfält för att uttrycka hat mot journalister.⁷¹ En tredje sida som liknar Gab är Minds⁷², en open source-plattform för socialt nätverkande där användarna belönas för sina insatser. Minds lanserades 2015 som ett alternativ till Facebook.

4.7 Niggermania

Niggermania är en websida med ett tillhörande diskussionsforum där nedlåtande skämt och rasistiska kommentarer om personer med mörk hy publiceras. Niggermania, som startades 2003, skiljer sig från de tidigare beskrivna digitala miljöerna eftersom det helt saknar uttalat politiskt syfte. Forumet är indelat i delforum med rubriker som ”nigger crime”, ”coontacts” och ”uppity niggers”. Konceptet har kopierats av sajter som *chimpout* och *chimpmania*, som periodvis har stängts ned, men återkommit.

⁶⁹ www.dissenter.com

⁷⁰ www.bitchute.com

⁷¹ Valens, A. (2019) Meet ‘Dissenter’: A far-right ‘comment section’ for hating on journalists. The Daily Dot, 28 februari 2019.

⁷² www.minds.com

Figur 7. De mest förekommande orden på Niggermania.

De flesta inlägg på Niggermania ger uttryck för att personer med mörk hy är underutvecklade och en lägre stående ras. Sociala problem som kriminalitet och arbetslöshet beskrivs som en rasfråga, men framför allt domineras sidan av aggressiva rasistiska skämt och bilder. Ett ordmoln med de mest förekommande orden i forumet finns i figur 7.

4.7.1 Sidor som liknar Niggermania

Sidor som enligt Alexa liknar Niggermania är Chimpmania⁷³ och Chimpout (som för närvarande finns på adressen dinduplantation.com⁷⁴). Liksom Niggermania, har dessa sidor som enda syfte att kränka personer med mörk hy. Chimpmania är precis som Niggermania ett diskussionsforum ägnat åt rasistiska kommentarer och skämt. Enligt forumets användarregler är Chimpmania dedikerat åt att säga sanningen och utbilda människor om personer med mörk hy. Forumet är indelat i delforum med namn som "Chimp crime", "Chimp Behavior" och "Traitorous Chimp Lovers". I delforumet Traitouros Chimp Lovers skrivs inlägg där kvinnor som har barn med personer med mörk hy benämns som "kolbrännande horor" med "apbarn".

Ytterligare en sida som liknar Niggermania är vit makt-skivbolaget Tightrope records. På Tightrope records webshop kan man bland annat

⁷³ www.chimpmania.com

⁷⁴ Termen "dindu" är en av många synonymer till "nigger" som specifikt syftar på föreställningen att människor med mörk hy är kriminella. "Dindu nuffin" är påhittad slang för "I didn't do nothing".

köpa t-shirts och musmattor med rasistiska, antisemitiska och homofoba tryck. På sidan finns även knivar till försäljning. Tightrope records har på sin websida också avdelningar med skämt om personer med mörk hy.

5 Radikalnationalismens språk och symboler

5.1 Särdrag i det skrivna språket

5.1.1 Nya ord och betydelseförskjutning

Den tysk-judiske språkvetaren Victor Klemperer utgav 1947 *Tredje rikets språk*, en bok han författat i hemlighet under sin tid som tvångsarbetare för naziregimen.⁷⁵ Boken, som redogör för Klemperers iakttagelser av hur språkbruket förändrades i Tyskland under andra världskriget, är aktuell även i nutid. Klemperer skrev bland annat om betydelseförskjutningar och om hur värdeladdningen hos ett ord förändras beroende på till exempel vilka adjektiv ordet oftast associeras till, och hur det nazistiska språkbruket läckte ut från en krets av sympatisörer till hela samhället, samt hur det nya språkbruket även i viss mån färgade själva sättet att tänka.

Många av orden i den radikalnationalistiska jargongen är lingvistiska innovationer med syfte att förmedla avsmak, förakt eller aggression mot motståndargrupper. Ett exempel är beteckningen *leftards*, (motsvaras av det svenska vänsterbliven), som även i viss mån läckt ut till den politiska diskursens huvudfåra. Enligt Klemperer är det så att när jargong eller signalord från en viss miljö återfinns i en annan kan det vara ett tecken på att inte bara språket utan även tankegodset från originalmiljön har spridit sig. Ett exempel är när ordet islamisering används för att beskriva en process där västerländska samhällen möjliggör för sin muslimska befolkning att utöva sin religion och kultur. Ordet islamisering (som för övrigt påminner om det av Klemperer uppmärksammade ordet *Verjudung*⁷⁶ som användes av Hitlerregimen) för tankarna i riktning mot tvångsislamisering med militära medel, snarare än mot ett mångkulturellt samhälle som frivilligt ger utrymme åt sina minoritetskulturer.

Förutom dessa ganska uppenbara språkliga särdrag, finns det i flera av de miljöer vi studerat olika former av internspråk som kan vara så intrikat att medlemmarna själva inte alltid vet vad som menas. I

⁷⁵ Klemperer, V. (2006). *LTI: tredje rikets språk : [lingua Tertii imperii] : en filologs anteckningsbok*. Göteborg: Glänta.

⁷⁶ Förjudning, eller judaisering. Se Klemperer, V. (2006). *LTI: tredje rikets språk : [lingua Tertii imperii] : en filologs anteckningsbok*. Göteborg: Glänta.

synnerhet Alt-rightrörelsen har utvecklat en kultur av ironi, dubbeltydighet och insinuationer som fungerar som en form av psykologisk manipulation, men också som ett medel att kringgå det ansvar som skulle kunna läggas på den enskilda individen.

Att uttrycka sig metaforiskt och med en raljerande ton lämnar en väg öppen till att friskriva sig från ansvar genom att rama in sina åsikter som skämt. Men det kan också vara ett sätt att undvika att fastna i ett modereringsfilter, bli tillsagd, avstängd eller kanske rentav polisanmäld. Genom nyckelordsexpansion kunde vi bland annat hitta innovativa stavningar som "knee-grow" och "joo", som sannolikt tillkommit just för detta syfte, men som även används som en del av jargongen på o censurerade sajter.

5.1.2 Skiljetecken

Klemperer noterade att det han kallade "ironiska citationstecken" var en framträdande del av tredje rikets språk. År 2017 noterades en ökad användning av ironiska citationstecken (scare quotes) i den amerikanska politiska diskursen.⁷⁷ Citationstecken används på detta sätt för att dels ifrågasätta legitimiteten hos ett ord eller uttryck, dels för att visa att man inte håller med om det sätt ett ord eller uttryck används på. Genom att studera hur citationstecken används i olika miljöer kan vi bilda oss en uppfattning om vilka uttryck användarna vill distansera sig från. I Tabell 1 visas de innehållsord⁷⁸ som oftast förekommer inom citationstecken på de fem forum som vi analyserat, samt på Reddit.

Ett nyare sätt att använda skiljetecken är echo, trippelparentesen. Användandet av trippelparenteser började 2014 med att den etnonationalistiska Alt-rightpodcasten the Daily Shoah använde en ekoeffekt varje gång de nämnde ett judiskt namn. På bloggen The Right Stuff transkriberades sedan ljudeffekten som tre parenteser.⁷⁹ Symbolen har därefter spridits till olika sociala medier, inklusive Twitter, där personer som antagits ha judisk börd eller anknytning har omnämnts på detta sätt. Det har rapporterats att judiska journalister mottagit hot och trakasserier efter att deras namn förekommit inom trippelparenteser.⁸⁰

⁷⁷ Sander, E. (2017) Donald Trump and the 'rise' of scare 'quotes'. The Guardian, 14 mars 2017.

⁷⁸ Till exempel personer, saker, egenskaper och handlingar.

⁷⁹ Magu, R., Joshi, K., & Luo, J. (2017). Detecting the hate code on social media. *Eleventh International AAAI Conference on Web and Social Media*.

⁸⁰ Se till exempel Williams, Z. (2016) (((Echoes))) beating the far-right, two triple-brackets at a time. *The Guardian*, 12 juni 2016.

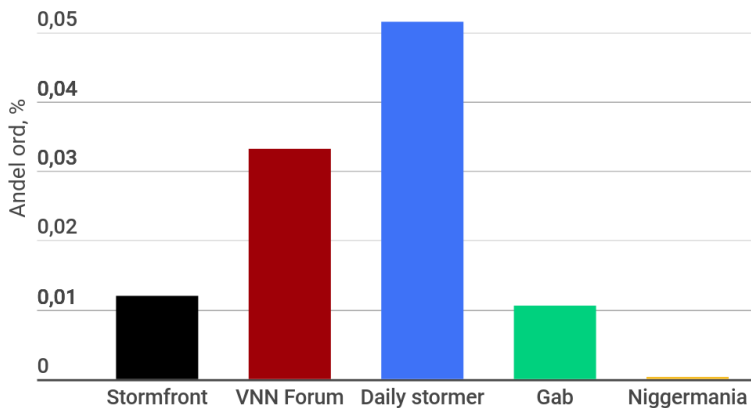
Tabell 1 Ord som förekommer inom citationstecken i de fem digitala miljöerna som vi följer i rapporten, samt på Reddit.

Reddit	Gab	Stormfront
right	hate speech	racist/s/m
good	racist/s/m	white/s
free	refugee/s	nazi/s
real	nazi/s	diversity
god	diversity	holocaust
politics	fake news	antisemitism
ron paul	islamophobia	refugee/s
bad	allahu akbar	hate

VNN Forum	Daily Stormer	Niggermania
racist/s/m	racist/s/m	racist/s/m
grave	nazi/s	nigger/s
antisemitism	jew	teen/s
holocaust	people	music
white/s	white/s	work/ing
hate	antisemitism	people
nazi/s	refugee/s	black
trust me	hate speech	diversity

År 2016 skapades *Coincidence detector*, ett tillägg till Google Chrome som automatiskt satte trippelparenteser runt namnen på personer och organisationer som ansågs vara kopplade till ”judisk makt”. *Coincidence detector*, som var baserad på en lista med närmare 9 000 namn, hade laddats ned cirka 2 500 gånger innan den togs bort i juni 2016. I samband med detta listade amerikanska Anti-Defamation League (ADL) trippelparentesen som en hatsymbol.⁸¹ Efter dessa händelser har trippelparentesen förlorat sin funktion som kodspråk, men används fortfarande i vissa miljöer som ett sätt att kommunicera om skribenten anser att en viss företeelse eller person har judisk anknytning.

⁸¹ Hate on display, Hate symbols database. *Anti-Defamation League*.

Figur 8. Trippelparenteser per totala antalet ord i miljöerna

Trippelparenteser används på fyra av de forum som analyserats i denna rapport, se figur 8. Genom att studera vilka ord som skrivs på detta sätt kan vi se vilka personer eller organisationer som anses vara judiska eller styrda av judar. Samtliga fyra forum har orden (((media))), (((mainstream media))) eller (((msm))) som de mest förekommande. (((Hollywood))) finns också med bland de tio vanligaste orden för varje forum. De tio vanligaste orden finns listade i Tabell 2.

Tabell 2. Ord som förekommer inom trippelparenteser på olika forum.

Gab	Stormfront	VNN Forum	Daily Stormer
media	media	media	media
communist/s/m	msm	the tribe	msm
msm	eu	msm	system
people	hollywood	law/s	enemy/-ies
hollywood	people	yeshua	hollywood
elite/s	google	system	globalists
globalist/s	globalist/s	chosenite/s	people
white	enemy	government	deep state
left	deep state	liberal/s	white
bankers	masters	hollywood	democracy

5.2 Icke-verbal kommunikation

Symboler och bilder är, liksom det skrivna ordet, meningsbärande, men precis som när det gäller metaforer, intern jargong eller flertydigheter, kan meningen vara svår att konkretisera. Användande av bilder och

symboler ger en större genomslagskraft åt budskapet, då de når en bredare massa, och på grund av sin omedelbarhet har de lättare att fastna i minnet än vad skriftspråk gör.

Ett vanligt sätt att kommunicera i digitala miljöer är genom *memes*. En meme (kallas ibland på svenska för *mem*, eller *internetfenomen*) är en meningsbärande enhet i form av en bild, ofta i kombination med en kort text, som får viral spridning, det vill säga kopieras och delas av väldigt många i digitala sociala nätverk. Många memes består av enbart en bild på ett ansiktsuttryck eller en gest, dessa används på samma sätt som emojis, eller motsvarande icke-verbal kommunikation i ett möte ansikte mot ansikte.⁸²

Memes är nästan alltid formulerade med avsikten att framstå som humoristiska, ofta på ett kryptiskt sätt som är begripligt endast för insatta. När det gäller politiska memes uppstår ofta missförstånd eller delade meningar om vilken grad av allvar som ska tolkas in i dem. Även om huvudfunktionen hos ett meme är att skämta, kan det finnas ett allvarligt menat budskap invävt i den skämtsamma tonen. Humorn kan fungera som ett sätt för skaparna att hålla sin avsikt dold. Överhuvudtaget behövs det kontextuell information för att kunna förstå vad en meme är ämnad att förmedla. Tolkningen är beroende av vilka antaganden som görs om postarens avsikt, och vilka grundantaganden memens budskap vilar på.

Alt-right-rörelsen har gjort sig kända för att använda memes på ett aggressivt sätt. Den kanske mest kända är grodan Pepe, en populär meme som funnits på internet i ett decennium innan alt-rightsympatisörer började använda den 2016. I denna sektion ger vi några exempel på memes som har cirkulerat i radikalnationalistiska digitala miljöer, och som nyligen listats som hatsymboler av ADL.

5.2.1 OK-tecknet

Ett exempel på en symbol som började som ett skämt, men som fått en betydelseförskjutning mot en manifestation av en politisk åsikt är OK-tecknet. I början av 2017, efter att bland annat Donald Trump och den brittiske Alt-right-profilen Milo Yiannopoulos setts göra OK-tecknet på ett flertal bilder, initierade några 4chan-användare en desinformationskampanj där de i olika sociala medier hävdade att OK-tecknet i själva verket är en symbol för vit makt. Kampanjen, som de

⁸² Davison, P. (2012). The language of internet memes. *The social media reader*, 120-134.

kallade *Operation OKKK*, ledde till en diskussion kring huruvida tecknet var en hatsymbol eller inte. Amerikanska Anti-Defamation League (ADL) publicerade en förklaring till varför det inte var en hatsymbol⁸³, men diskussionerna fortsatte, och personer som använt tecknet fick utstå kritik och anklagelser. Men 2019 fick 4chans trollning eget liv, när vit makt-anhängare tycktes börja använda tecknet på ett genuint, icke-ironiskt, sätt. Ett känt exempel är Brenton Tarrant, som gjorde tecknet i rättssalen där han stod åtalad för att ha skjutit 51 personer i två moskéer i Nya Zeeland. ADL har numera lagt till OK-tecknet i sin lista över hatsymboler.⁸⁴

Figur 9. OK-tecken.

5.2.2 Happy Merchant

I digitala miljöer idag är *Happy Merchant*,⁸⁵ (den glade köpmannen) den kanske mest spridda antisemitiska bilden, och därtill en etablerad del av bildspråket på forum som 4chan och Reddit. Bilden, som är utklippt från en större bild skapad ett par år tidigare av pseudonymen A. Wyatt Mann,⁸⁶ fick viral spridning 2014 på bland annat 4chan, Reddit och Gab, där den postades i olika varianter (med olika kläder och

⁸³ ADL, How the "OK" Symbol Became a Popular Trolling Gesture, 1 maj, 2017.

⁸⁴ MacFarquharN. (2019) O.K. Hand Sign Is a Hate Symbol, Anti-Defamation League Says. The New York Times, 26 september 2019.

⁸⁵ Ibland kallas bilden *le happy Merchant*, eftersom det finns en tradition på Reddit att använda artikeln *le* framför namnen på olika memes.

⁸⁶ Oboler, A. (2014). *The antisemitic meme of the Jew*. Online Hate Prevention Institute.

ansiktsuttryck) och även som hybrid med andra populära memer som till exempel grodan Pepe.⁸⁷ Happy Merchant faller in i en tradition av antisemitiska avbildningar som har förekommit frekvent genom historien, alltifrån medeltida tavlor där judar avporträtteras med förvridna ansikten bärande på stora pengapåsar⁸⁸, via de grova karikatyrerna från andra världskrigets Tyskland, till plakat liknande det som visades upp på en offentlig pro-palestinsk manifestation i Uppsala så sent som i maj 2019. Plakatet föreställde Israels dåvarande premiärminister Benjamin Netanyahu, avbildad med huggtänder och en davidsstjärna i pannan, redo att ta en tugga av ett dött spädbarn som klippts in i bilden.⁸⁹ Eftersom det antisemitiska bildspråket är så bekant för de flesta, har Happy Merchant-memen blivit meningsbärande i sig själv, så att även om den postas ensam utan någon tillhörande text går budskapet att förstå. Exakt vilket budskapet med memen är beror på vilket sammanhang den postas i, och hur bilden är manipulerad. Det är inte en slump att bilder ofta använts för att demonisera eller nedvärdera en grupp, eftersom de väcker känslor på ett omedelbart sätt, utan att ta omvägen via intellektet.

Figur 10. Happy Merchant.

⁸⁷ Finkelstein, J., Zannettou, S., Bradlyn, B., & Blackburn, J. (2018). A quantitative approach to understanding online antisemitism. *arXiv preprint arXiv:1809.01644*.

⁸⁸ Morris, A. (2019) Ancient antisemitic tropes are resurfacing – it is time to uncover the myths. *The art newspaper*, 19 mars 2019.

⁸⁹ Hallqvist, T. & Jägemar, R.O. (2019) Antisemitiska plakat flankerade pro-palestinsk manifestation - V-politiker bland talarna. *SVT Nyheter*, 16 maj 2019.

5.2.3 Bowlcut

Den 17 juni 2015 sköt den 21-årige Dylann Roof ihjäl 9 personer i Emanuel African Methodist Episcopal Church i Charleston, USA, innan han några timmar senare tillfångatogs av polis. Roof visade sig ha en websida, kallad *The Last Rhodesian*,⁹⁰ där han publicerat ett flertal bilder på sig själv poserade med vapen, samt ett manifest som uttrycker hans hat mot främst afro-amerikaner. Under rättegången förklarade Roof att syftet med hans attack var att utlösa ett "raskrig".

I de digitala miljöerna hyllas Dylann Roof som en hjälpte och den subkultur som vuxit fram runt honom går under namnet "Bowl Patrol" eller "Bowl gang". Namnet är en referens till Dylann Roofs karakteristiska pottfrisyr som också förekommer på ett flertal bilder och memes. Inom dessa grupperingar sprids svart humor tillsammans med uppmaningar att begå våldsdåd, att "göra en Dylann Roof".⁹¹ I USA har FBI avvärjt ett antal planerade skjutningar eller massmord där gärningspersonerna på olika sätt har varit inspirerade av eller beundrat Dylann Roof.⁹²

Figur 11. En bild som refererar till Roofs frisyr och de militära enheterna Waffen-SS i Tyskland under andra världskriget.

⁹⁰ Namnet anspelar på europeisk kolonialism i Afrika. Nuvarande Zimbabwe hette Rhodesia under den brittiska kolonialmakten.

⁹¹ Beauchamp, Z. (2019) An online subculture celebrating the Charleston church shooter appears to be inspiring copycat plots. Vox, 7 februari 2019.

⁹² Hall, E. (2019) A Couple Obsessed With Mass Shootings Was Charged With Plotting A Massacre At A Bar Buzz Feed News, 3 januari 2019.

6 Forumens användare

I denna del av rapporten har vi utfört analyser i ett försök att illustrera en typisk användare i de forum som ingår i vår undersökning. Detta är inte ett försök till kartläggning av användare och våra analyser är inte tänkta att användas i beslut som berör enskilda användare – i alla analyser används data i aggregerad form, vilket också innebär att vi saknar möjlighet att koppla data till specifika individer. Syftet med analyserna är att dels hitta eventuella utmärkande egenskaper hos användare som skriver i dessa forum och dels möjliggöra en jämförelse mellan aktiva användare i de olika forumen.

I analyserna har vi använt olika algoritmer för att avgöra kön och ålder baserat på texter som olika användare har skrivit. De algoritmer som vi har använt finns beskrivna i kapitel 1.3. Algoritmerna som används för att predicera dessa egenskaper har olika nivåer av tillförlitlighet beroende på vilken data de används på.

Vi har även beräknat texternas läsbarhet för att få en uppfattning om den intellektuella nivån på texterna. Analyserna har gjorts på ett slumpmässigt representativt urval av användare som har skrivit mer än 60 inlägg på Gab, Stormfront, VNN Forum, Daily Stormer, Niggermania samt Reddit.⁹³

⁹³ Antalet användare som analyseras för respektive digital miljö är ett representativt urval bestående av: 2337 användare från Gab, 2315 användare från Stormfront, 301 användare från VNN Forum, 1733 användare från Daily Stormer, 715 användare från Niggermania samt 2329 användare från Reddit.

6.1 Geografisk fördelning av besökare

Statistiken om varifrån besökarna kommer har hämtats från webbanalysverktyget SimilarWeb⁹⁴ som baserat sin analys på data som är inhämtad mellan juni och augusti 2019. Det är dock viktigt att komma ihåg att det finns olika lösningar för att surfa anonymt, som gör att det inte går att avgöra vilket land alla besökarna kommer ifrån. Alla som besöker sidorna är inte heller nödvändigtvis anhängare till sidorna – bland de regelbundna besökarna finns sannolikt forskare, analytiker, journalister och brottsbekämpande myndigheter, liksom allmänt nyfikna privatpersoner. Den övriga statistiken baseras på data som inhämtas från respektive miljö från dess start fram till den 31 maj 2019. Uppgifter om antalet dagliga besökare har inhämtats från Website Informer⁹⁵ i slutet av september 2019.

6.1.1 Stormfront

Stormfront har nästan 16 000 besökare varje dag. Besökarna kommer framför allt från engelskspråkiga länder, med störst andel besökare från USA följt av Storbritannien och Kanada (se figur 12). Stormfront säger sig ha över 300 000 registrerade medlemmar. I vår analys av forumet är det runt 134 000 av dessa som aktivt deltar i diskussionerna genom att skriva inlägg.

Land	Andel besökare, %
	47
	8
	6
	4
	4
	2
	2
	2
	2
	2

Figur 12. Andel besökare från respektive land till Stormfront.

⁹⁴ www.similarweb.com

⁹⁵ website.informer.com

6.1.2 Daily Stormer

Daily Stormer har i genomsnitt över 37 000 besökare per dag. Den största andelen besökare kommer från USA följt av Kanada och Storbritannien (se figur 13). Sverige ligger på plats nummer sju i antal besökare per land. Material från Daily Stormer nämns och återpubliceras ofta på Nordiska Motståndsrörelsens webbplats Nordfront.se.

Land	Andel besökare, %
	50
	7
	5
	4
	3
	2
	2
	2
	2
	2

Figur 13. Andel av totala antalet besökare till Daily Stormer från respektive land.

6.1.3 VNN Forum

VNN Forum har runt 700 besökare per dag. Besökarna kommer framförallt från USA, följt av Storbritannien och Kanada. På sjunde plats kommer Finland (se figur 14). På forumet är runt 4 500 skribenter aktiva genom att skriva inlägg. Totalt finns nästan 1 miljon inlägg på forumet.

Land	Andel besökare, %
	56
	11
	6
	5
	3
	2
	2
	1
	1
	1

Figur 14. Andel av totala antalet besökare till VNN Forum från respektive land.

6.1.4 Gab

Gab har enligt egen utsägo mer än 1 000 000 registrerade användare, varav en stor del är inaktiva (det vill säga publicerar inget eget material). Den största andelen besökare till Gab kommer från USA följt av Brasilien, England och Kanada. På plats nummer 5 kommer Tyskland, följt av Sverige (se figur 15).

Land	Andel besökare, %
	59
	14
	7
	4
	2
	2
	2
	2
	1
	1

Figur 15. Andel av totala antalet besökare till Gab från respektive land.

6.1.5 Niggermania

Niggermania besöks dagligen av strax över 300 besökare. Mer än 5 500 unika skribenter har varit aktiva i forumet sedan det grundades 2008. Besökarna till Niggermania kommer framför allt från USA följt av Kanada och Storbritannien (se figur 16). På fjärdeplats kommer Spanien följt av Vietnam och Tyskland.

Land	Andel besökare, %
	60
	6
	5
	3
	2
	2
	1
	1
	1
	1

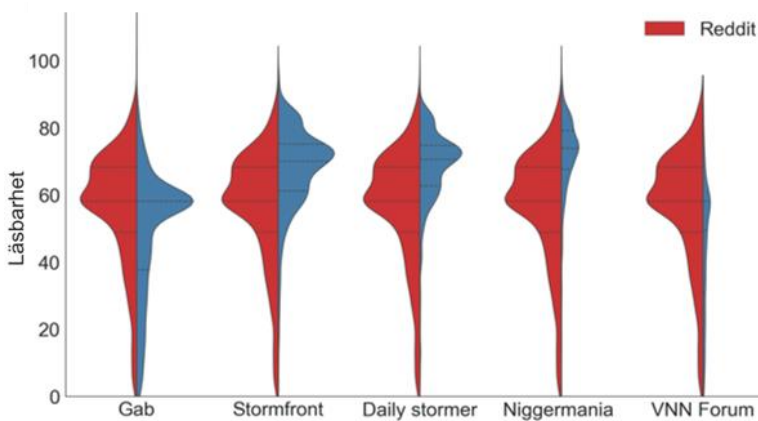
Figur 16. Andel av totala antalet besökare till Niggermania från respektive land.

6.2 Texternas läsbarhet

För att få en uppfattning om läsbarheten i texterna som finns i de olika digitala miljöerna har vi mätt graden av läsbarhet för texterna. Vi har använt oss av läsbarhetsmättet Flesch-Kincaid⁹⁶ readability test, där låga

⁹⁶ Farr, J. N., Jenkins, J. J., & Paterson, D. G. (1951). Simplification of Flesch Reading Ease Formula. *Journal of Applied Psychology*, 35, 333-337.

värden upp till 30 antas kräva en högre akademisk utbildning av läsaren medan de högsta värdena kan läsas och förstås av en femteklassare. Läsbarhetsanalyserna visade att Reddit hade ett medelvärde strax under 60, vilket antas förstås av individer med gymnasieutbildning eller mer. Gab och VNN Forum hade en nivå som motsvarade Reddit, medan alla övriga forum hade en genomsnittlig läsbarhetsnivå runt 70, vilket indikerar en ganska lättläst text som kräver en utbildning motsvarande mellanstadiet. Niggermania hade det högsta värdet på läsbarhet, alltså det enklaste språket. Läsbarheten i de olika miljöerna i jämförelse med Reddit visas i figur 17.

Figur 17. Fördelningen av värden i läsbarhet för olika forum med Reddit som jämförelse.

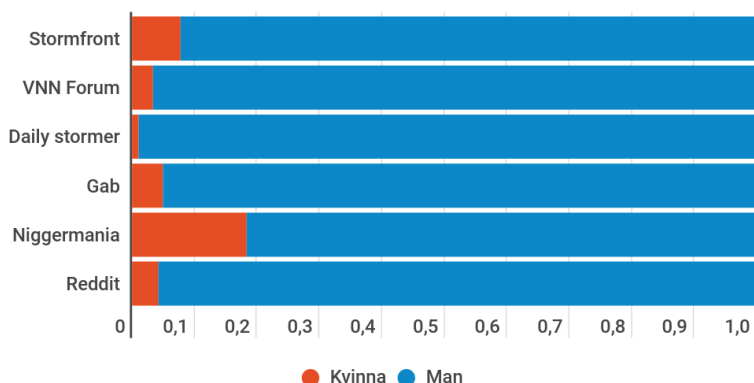
Niggermanias enkla språk kan förklaras bland annat med fokuset på bilder och enkla skämt, samt ointresset för politik och samhälle. Stormfront och Daily Stormer innehåller också många inlägg på denna nivå, men även mer komplext material. Gab och VNN Forum har liknande läsbarhet som kontrollgruppen Reddit.

6.3 Kön och ålder

För att få en uppskattning av användarnas kön och ålder har vi använt oss av maskininlärningsmodeller på hela textmängden för varje användare i respektive miljö.⁹⁷ Resultaten visas i figur 18. Analyser av kön predicerade att Daily Stormers användare uppskattningsvis består av 99 procent män medan Niggermania hade 82 procent manliga användare. Kontrollgruppen hade 96 procent manliga användare. Den

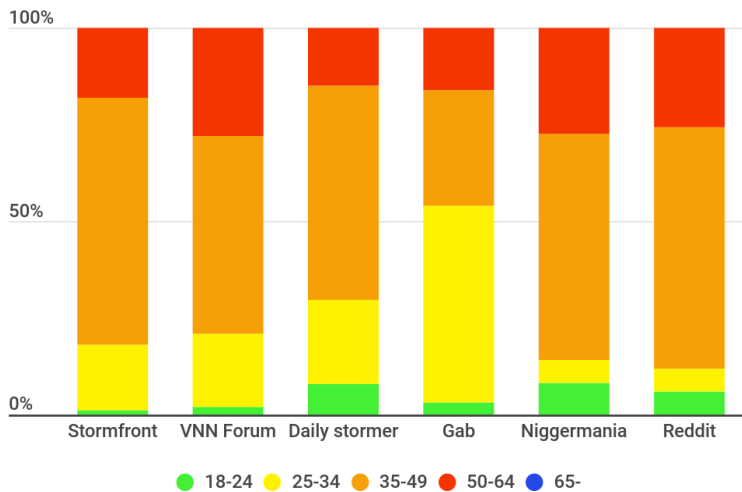
⁹⁷ Kaati, L., Lundeqvist, E., Shrestha, A., Svensson M. (2017) Author Profiling in the Wild. 2017 European Intelligence and Security Informatics Conference (EISIC)..

genomsnittliga sannolikheten för att tillhöra det predicerade könet (det vill säga hur säker maskininlärningsmodellen är på klassificeringen) var 86 procent för kontrollgruppen Reddit. Andra grupper hade motsvarande värde (+/-2 procent) utom Niggermania som hade en lägre genomsnittlig sannolikhet på 77 procent. Troligtvis beror inte Niggermanias avvikande resultat på att det är mindre mansdominerat än de andra forumen, utan snarare beror det på den maskininlärningsmodell vi använder. På Niggermania argumenteras det inte särskilt mycket. Många diskussionstrådar handlar i stället om personliga erfarenheter och beskrivningar av individer. Detta medför en ökad frekvens av personliga pronomen – något som vår maskininlärningsmodell har lärt sig är mer förekommande hos kvinnor.

Figur 18. Analysresultat för fördelningen av användarnas kön.

För att uppskatta skribenternas ålder använde vi en algoritm som klassificerar författaren av en text utifrån fem olika ålderskategorier: 18-24, 25-34, 35-49, 50-64, samt 65 år eller äldre. Enligt vår maskininlärningsmodell hade inget forum användare som var 65 år eller äldre, men det är viktigt att komma ihåg att det finns en stor osäkerhet i maskininlärningsmodeller som analyserar språk. Hur väl modellen kan avgöra åldern på en skribent beror på flera saker – exempelvis vilken data modellen är tränad på. Även om vi inte kan utgå från att åldersfördelningarna i våra analyser motsvarar verkligheten, så kan vi på grund av det höga antalet analyserade inlägg och den grundläggande likheten mellan de undersökta digitala miljöerna (alla är internetforum eller liknande där skribenterna kan diskutera anonymt) ändå få en uppfattning om hur miljöernas åldersfördelningar skiljer sig. Resultaten för åldern i de olika miljöerna kan ses i figur 19.

Figur 19. Analysresultat för fördelningen mellan användarnas åldrar.

Den vanligaste ålderskategorin i alla miljöerna utom Gab är 35-49 år. På Gab bedömdes majoriteten av användarna vara något yngre (25-34 år). Detta kan bero på att Gab attraherar en yngre publik som har ett större intresse för teknologi.⁹⁸ Niggermania har (tillsammans med Daily Stormer) den högsta andelen av den yngsta ålderskategorin, vilket skulle kunna bero på att forumet med sitt fokus på råa och tabubelagda skämt främst attraherar mycket unga människor. Även kategorin 50-64 år har en relativt stor representation på Niggermania. I sin helhet är Niggermanias åldersfördelning den som mest liknar kontrollgruppen Reddits. Detta är intressant men svårtolkat, då Niggermania är den miljö där temat är mest begränsat, medan Reddit omfattar alla tänkbara teman. Stormfront, VNN Forum och Daily Stormer liknar varandra i fråga om åldersfördelningar, särskilt i gruppen 25-34 år. Att Daily Stormer har en relativt stor andel användare i den yngsta kategorin är inte förvånande eftersom sidan, precis som 4chan och 8chan, använder sig av memes och ironi. VNN Forum har störst andel av kategorin 50-64 år, vilket kan bero på att forumet har funnits en längre tid och verkar rikta in sig på en något äldre publik.

⁹⁸ Gab är den miljö i vår studie som använder sig av mest avancerad teknik, exempelvis finansieras Gab genom donationer av kryptovalutor och hade innan övergången till Mastodon egen utvecklade mobilappar.

7 Föreställningar om fienden

7.1 Utgrupper och stereotyper

I avsaknad av ett konkret hot är ett nödvändigt steg mot ideologiskt våld att påtala motståndarens ”annanhet”, det vill säga att i tanken avgränsa en individ eller grupp och tillskriva den egenskaper som gör att kränkande eller våldsamt bemötande är nödvändigt, eller åtminstone välförtjänt på ett moraliskt plan. I detta kapitel kommer vi att analysera de fem digitala miljöer som presenterades i kapitel 4 just med avseende på deras föreställningar om sig själva och deras upplevda fiender. Även om mekanismer som nedvärdering, demonisering och avhumanisering i de flesta fall inte leder till våld, finns det många historiska belegg för att ideologiskt våld så gott som alltid förekommer tillsammans med dessa attityder. Genom att tillskriva individer hotfulla, motbjudande eller omoraliska egenskaper och dessutom generalisera individuella egenskaper till gruppegenskaper, kan avgränsade grupper göras till legitima måltavlor för våld, medan andra grupper fortfarande behandlas med respekt.

Åtskillnaden mellan ”oss” och ”dem” (ingrupp och utgrupp) är grundläggande för ideologier som i likhet med radikalnationalismen bygger på en upplevd konflikt mellan grupper. I och med att radikalnationalistiska ideologier bygger på att göra skillnad mellan etniska grupper, förekommer det oftast en nedvärderande och aggressiv attityd mot andra etniska grupper än den egna. Vilken eller vilka etniska grupper som blir föremål för dessa attityder varierar, liksom graden av aggression och nedvärdering. I samtida radikalnationalistiska miljöer är det också vanligt att peka ut en ”elit” bestående av politiker, journalister och makthavare, som hålls ansvariga för en oönskad samhällsutveckling.

Tendensen att stereotypisera, det vill säga skapa förenklade och generaliserade föreställningar om grupper finns hos alla människor oberoende av kultur eller ideologi. Däremot finns en stor variation i vilka grupper som stereotypiseras och huruvida stereotyperna är positiva eller negativa. Enligt socialpsykologen Susan Fiske har människor en evolutionärt betingad benägenhet att bedöma främlingar utifrån två kriterier: dels deras avsikt att skada eller hjälpa oss, och dels deras förmåga att göra så. Den som har både förmågan att skada eller hjälpa och dessutom goda avsikter väcker beundran – den vill vi helst göra till en av oss. Den som har goda avsikter men saknar förmåga att vare sig skada eller hjälpa känner vi ingen beundran för, men tack vare

de goda avsikterna kan vi ändå uppleva positiva känslor, som tar sig uttryck i en önskan att beskydda. Den som har såväl onda avsikter som förmåga att skada väcker fruktan och vrede, medan den som har onda avsikter och saknar förmåga väcker förakt.⁹⁹ Ur dessa två bedömningar menar Fiske att fyra olika stereotyper utvecklats: Den föraktade stereotypen, den avundade stereotypen, den paternalistiska (beskyddade) stereotypen, och den beundrade stereotypen.¹⁰⁰ Utifrån denna modell kan vi studera de radikalnationalistiska miljöernas syn på sina fiender.

Vilka etniska minoriteter som anses utgöra hot eller betraktas som fiende varierar mellan olika ideologiska inriktningar. Ofta är det mer än en grupp. Bland dem som tror att människan kan delas in i olika raser finns ofta en föreställning om att alla "icke-vita" raser är underlägsna och behöver hållas borta från den "vita". Andra anser att en muslimsk migration till västvärlden är ett hot mot vår civilisation och riktar därför sin aggression mot muslimer. I radikalnationalistiska kretsar i USA finns också starkt negativa attityder mot latinamerikaner som inte finns i Europa. Många radikalnationalistiska grupper hyser också aggression och förakt mot individer och institutioner de betraktar som makthavare, eller elit. Den populistiska¹⁰¹ föreställningen att det finns en maktfullkomlig och hänsynslös elit som i sina strävanden efter makt försämrar det vanliga folkets livsvillkor, är mycket vanlig i radikalnationalistiska miljöer.¹⁰²

För att jämföra hur stor del av diskussionerna på de olika forumen som handlar om olika fiendegrupper har vi utgått från tre olika ordlistor; elit, etniska minoriteter och judar. Anledningen till att skapa en egen kategori för judar är att de å ena sidan anses utgöra en etnisk minoritet, men å andra sidan – vilket kommer att diskuteras vidare i avsnitt 7.2 – även av många radikalnationalistiska grupper anses vara en del av

⁹⁹ Detta är en kraftigt förenklad återgivning. För en ingående beskrivning av the stereotype content model, se till exempel Fiske, S. T., Cuddy, A. J., Glick, P., & Xu, J. (2018). A model of (often mixed) stereotype content: Competence and warmth respectively follow from perceived status and competition (2002). In *Social cognition* (pp. 171-222). Routledge.

¹⁰⁰ Fiske, S. T., Cuddy, A. J., Glick, P., & Xu, J. (2018). A model of (often mixed) stereotype content: Competence and warmth respectively follow from perceived status and competition (2002). In *Social cognition* (pp. 171-222). Routledge.

¹⁰¹ Ordet populism används ibland även för att syfta på en politisk metod som syftar till att vinna väljare snarare än att genomföra en ideologi. Här avser vi dock med populism en politisk åskådning baserad på en dikotomi mellan elit och folk, där de förstnämnda fattar egennyttiga beslut på de sistnämndas bekostnad.

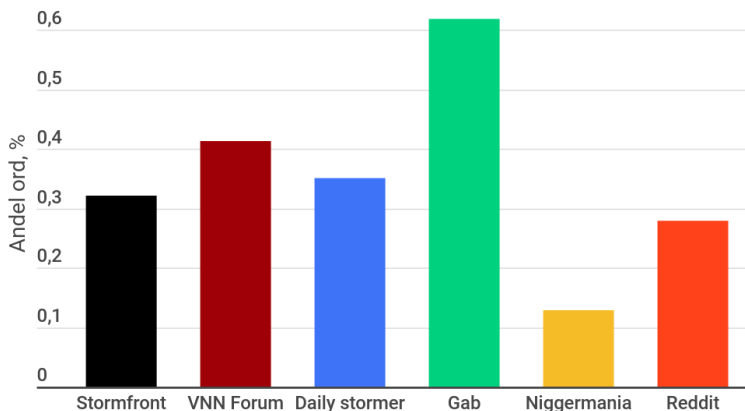
¹⁰² Mudde, C. (2004). The populist zeitgeist. *Government and opposition*, 39(4), 541-563; Mudde, C., & Kaltwasser, C. R. (2017). *Populism: A very short introduction*. Oxford University Press.

eliten, ibland rent av den grupp som styr eliten. Däremot har vi inte skapat ordlistor som särskiljer övriga etniska minoriteter från varandra, mycket på grund av att den terminologi som används för att beteckna etniska grupper i de här sammanhangen är flytande. Det finns med andra ord ett flertal ord som till exempel generaliserar över flera olika ”icke-vita” grupper, och även ord som olika talare använder på olika sätt. Ordlistorna har skapats i tre steg. I det första steget skapade en expert på digitala radikalnationalistiska miljöer ordlistor bestående av ord som ofta används i miljöerna för att beteckna dessa tre grupper. I ett andra steg expanderades listorna i ett ordrum som tränats på just dessa miljöer (se kapitel 1.3). I tredje och sista steget gick fyra experter (forskare med erfarenhet av våldsbejakande extremism) igenom de expanderade listorna och strök ord som de inte ansåg fånga rätt fenomen. Alla ord som strukits av två eller fler experter uteslöts ur den slutliga ordlistan. I tabellen nedan finns några exempel på de ord som ingår i respektive ordlista.

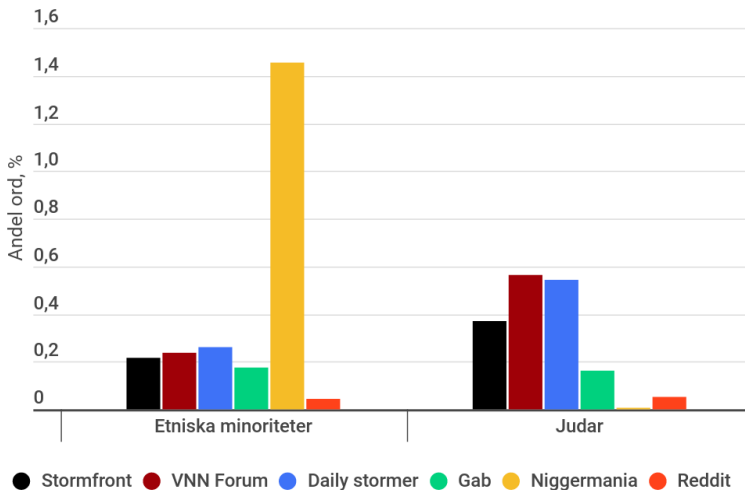
Tabell 3. Exempel på ord som representerar de olika grupperna.

Elit	Minoriteter	Judar
bankers	dark skinned	hook nose
elected officials	mestizo	jewry
feminists	mulatto	joo
libtards	muzzies	oberjuden
msm	north African	schlomo

I figur 20 framgår hur stor del av orden i varje miljö som kommer från ordlistan ”elit”. Det är tydligt att Gab är den miljö där eliten omnämns mest.

Figur 20. Referenser till eliten

Figur 21. Omnämmande av minoriteter och judar

I figur 21 visas resultaten för omnämmanden av minoriteter och judar. Niggermania skiljer ut sig från de andra forumen genom att i mycket högre grad tala om ”icke-vita” grupper. Detta resultat är inte oväntat med tanke på att forumet präglas av diskussioner om en specifik grupp. Det är inte heller oväntat att VNN Forum och Daily Stormer skriver mycket om judar, då de har en utpräglad antisemitisk profil. Däremot är det anmärkningsvärt att judar, i alla forum utom Niggermania, tar upp en så stor del av diskussionsutrymmet jämfört med andra etniska grupper.

7.2 Konspirationsteorier

Konspirationsteorier innefattar föreställningen att en sammansvärjning av illvilliga och mäktiga individer i lönnmord håller på att iscensätta en plan som kommer att medföra negativa konsekvenser för den egna gruppen.¹⁰³ Konspirationsteorier har blivit mer spridda och populära de senaste åren, tillsammans med en allmän misstänksamhet mot etablissemangen.¹⁰⁴ Psykologisk forskning visar att en upplevelse av osäkerhet, utsatthet och kontrollförlust ökar tendensen till

¹⁰³ van Prooijen, J. W., & Van Lange, P. A. (2014). *Power, politics, and paranoia: Why people are suspicious of their leaders*. Cambridge University Press.

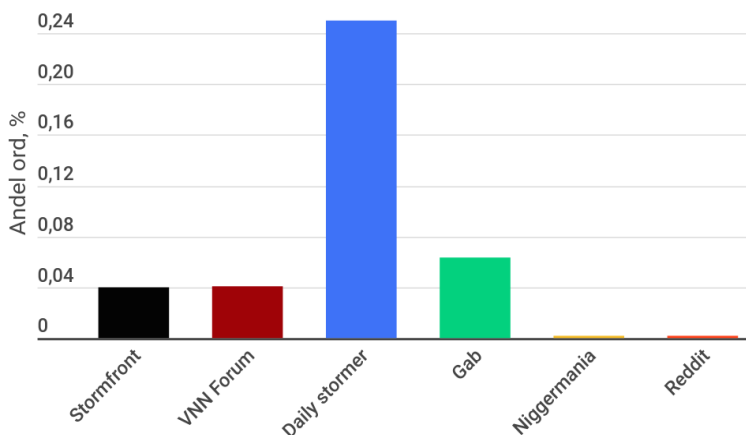
¹⁰⁴ van Prooijen, J. W., & Douglas, K. M. (2018). Belief in conspiracy theories: Basic principles of an emerging research domain. *European journal of social psychology*, 48, 897-908.

konspirationstänkande. Människor har ett behov av att strukturera sina erfarenheter och skapa en kontinuitet genom att koppla ihop olika intryck till en sammanhängande berättelse. I en föränderlig värld där den egna statusen inte är given och där det finns ett överflöd av ibland motsägelsefull information, kan föreställningen om en konspiration - även om den är långsökt - hjälpa till att skapa en upplevelse av ordning och kontinuitet i tillvaron. I detta avsnitt kommer vi att studera ett litet urval av de många konspirationsteorier som handlar om ett förestående hot mot den "vita rasen" eller den västerländska kulturen.

7.2.1 Den hemliga makten

Många konspirationsteorier går ut på att en hemlig sammansvärjning är i färd med att ersätta alla nationalstater med en global stat, som sammansvärjningen sedan ska styra auktoritärt via så kallade frontorganisationer som Nato, Världsbanken och WHO. De här konspirationsteorierna har delvis olika inriktningar, men gemensamt är att de använder termen *den nya världsordningen* (New World Order, NWO) för att beteckna den globala stat som eliten antas eftersträva.

För att avgöra hur mycket plats i de digitala miljöerna som ges till konspirationsteorier om hemliga sammansvärjningar, använde vi en ordlista som expanderats utifrån ordet NWO. Resultaten visas i figur 22. Daily Stormer hade överlägset störst frekvens av konspiraord, vid en närmare undersökning visade det sig att det främst var orden *globalist*, *Soros* och *ZOG* som stod för skillnaden.

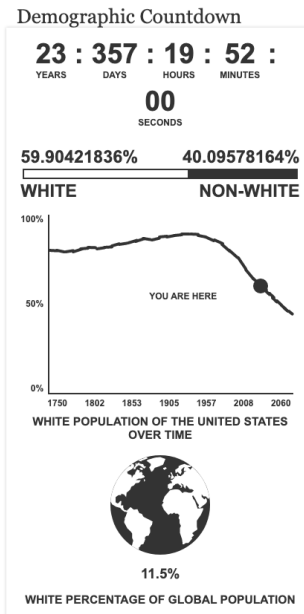
Figur 22. Omnämmanden av konspirationsteorier.

Dessa ord och vad de står för kommer att diskuteras mer i avsnitt 7.2.3. Bara för att individer pratar mycket om konspirationer kan man inte dra slutsatsen att individerna i fråga tror på dem. Kontexten är, återigen, avgörande för hur resultaten bör tolkas.

7.2.2 Folkutbytet

The great replacement var titeln på Brenton Tarrants manifest, men också en konspirationsteori som länge har cirkulerat i radikalnationalistiska kretsar. Författaren och utkantspolitikern Renaud Camus gav 2011 ut boken *Le grand remplacement*, i vilken det hävdas att den franska kulturen och det franska folket håller på att försvinna och ersättas med utomeuropiska, i synnerhet muslimska, invandrare. Bakom denna utveckling står enligt Camus en global elit.

Camus teori, som till stora delar påminner om *Eurabia*-teorin (se avsnitt 3.1), är ett något mer rumsrent alternativ till David Lanes teori om ett förestående vitt folkmord, något han skrev om i pamfletten *the white genocide manifesto* där han också hävdar att det är den sionistiska ockupationsregeringen (ZOG) som ligger bakom folkutbytet.

Figur 23. En demografisk nedräknare från Daily Stormer.

7.2.3 Judisk makt

Antisemitiska inslag är mycket vanliga i de konspirationsteorier som går ut på att delar av världen styrs av en hemlig organisation. Även teorier som, i likhet med exempelvis Camus version av folkutbytesteorin, saknar antisemitiska inslag, blir ofta sammanblandade med föreställningar om en judisk konspiration vars huvudsakliga syfte är att vinna makt och rikedom på andras bekostnad. Den mest långsökta antisemitiska konspirationsteorin är den om att flera länder i hemlighet, via bankerna, styrs av ZOG. Användare på exempelvis Daily Stormer, som kanske inte nödvändigtvis tror på teorin fullt ut, har anammat termen ZOG som en synonym till jude. Betydligt vanligare och mer

utbredd är föreställningar om att judiska intressen kontrollerar media, och därför både kan publicera och censurera efter eget godtycke. Det är sådana föreställningar som ligger bakom uttryck som ”*the goyim know, shut it down*”(se avsnitt 4.4.1).

Dessa föreställningar om judisk makt har också föranlett att vissa sajter publicerat listor över personer som anses vara judiska eller judevänliga, i syfte att, beroende hur man ser det, kartlägga den judiska makten, eller att peka ut vilka det är legitimt att trakassera, hota och förtala. På sajten Incogman (se 4.5.1) finns till exempel en lång lista med namn och bilder på mer eller mindre kända personer som delas in i kategorierna *full jew, half jew, crypto-jew* eller *shabbes goy*¹⁰⁵. Det finns även en svenskspråkig lista med namn och bild på förment svensk-judiska personer, uppdaterad senast i mars 2019.¹⁰⁶ Google har efter påtryckningar avindexerat sidan vilket innebär att sidan inte är sökbar på Google, men den finns fortfarande kvar på internet. I juli 2019 startades en tråd på 4chan där användarna tillsammans letade upp användare på Twitter som vid något tillfälle tweetat om rasism, kvinnohat, vitas privilegier eller liknande, och som dessutom vid något tillfälle avslöjat att de har judiskt ursprung. Efter några veckor tog 4chan bort diskussionstrådarna där detta pågick, vilket ledde till att listan flyttades till Telegram¹⁰⁷ där den på mindre än en månad fick 2 400 följare.¹⁰⁸

7.2.4 Förintelseförnekelse

Den kanske vanligaste antisemitiska konspirationsteorin är den som går ut på att folkmordet på judar under andra världskriget, förintelsen, i själva verket är påhittat eller kraftigt överdrivet i syfte att främja judiska intressen. Förintelseförnekelse är enligt lag förbjudet i flera europeiska länder som till exempel Tyskland och Österrike.

En av de äldsta förintelseförnekande rörelserna som fortfarande finns kvar är *Institute for Historical Review* (IHR) som grundades 1978 i USA i syfte att sprida historierevisionism i pseudovetenskaplig dräkt. Fram till 2002 publicerade IHR tidskriften *Journal of Historical Review*, och de har även arrangerat ett antal konferenser. IHR menar att de inte ifrågasätter förintelsen i sig, utan endast ifrågasätter

¹⁰⁵ Termen *shabbes goy* har i antisemitiska nationalistiska kretsar kommit att beteckna icke-judar som allmänt ”går judens ärenden”.

¹⁰⁶ Baas, D. (2018) Antisemitisk hatlista sprids via Google. *Expressen* 6 mars 2018.

¹⁰⁷ Telegram är en krypterad meddelandetjänst

¹⁰⁸ Liphshiz, C. (2019) Suspected US neo-Nazis compiling Names of Jews on Telegram app. *The Times of Israel*, 20 september 2019.

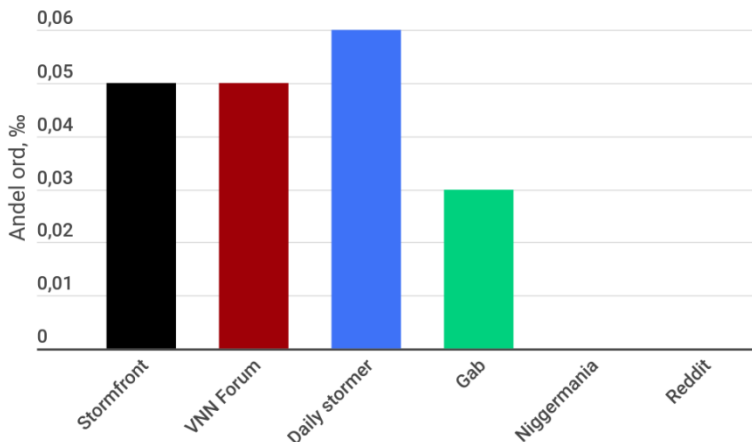
omfattningen och metoderna som beskrivs i den gängse historieskrivningen. IHR har även distribuerat böcker av den kände brittiske historikern och förintelseförnekaren David Irving, som har varit inblandad i flera rättsliga processer, blivit portad från ett antal länder och även avtjänat ett treårigt fängelsestraff i Österrike.¹⁰⁹ Hans förlag *Focal point publications* har en websida med 4 273 besökare per dag.

Det kanske mest ambitiösa förnekelseprojektet är *The Holocaust handbooks*, en serie på 35 böcker publicerade av den tyske förintelseförnekaren Germar Rudolf och hans förlag Castle Hill press. Rudolf har även producerat en serie filmer på samma tema, som alla finns tillgängliga på internet. Rudolf har på grund av sin förintelseförnekelse vid minst två tillfällen blivit dömd till fängelse i Tyskland, men allt material han producerat finns kvar på internet. Trots att den gamla skolan av förintelseförnekare sedan internets första dagar varit aktiva med att använda digitala plattformar och fortfarande i viss mån lyckas nå ut med sina budskap, har aktiviteten minskat kraftigt de senaste decennierna. Frontfigurerna för rörelsen har blivit äldre och vissa av dem lever inte längre. Samtidigt har det allmänna intresset för fakta och bevis minskat. Den nya generationen av västerländska förintelseförnekare har rört sig ifrån en pseudovetenskaplig ton till en raljerande. På sidor som till exempel Daily Stormer och 4chan har försöken att bevisa att förintelsen inte ägt rum ersatts med skämt som utgår ifrån premissen att förintelsen är ett påhitt. Ett vanligt sätt att visa att man accepterar premissen är att använda ordlekar baserade på ordet *holocaust*, som till exempel *holohoax*, *holocult* eller *holy hoax*. Ännu vanligare är att använda citationstecken kring ord som "överlevare" eller "förintelsen". För att studera andelen förintelseförnekande ord användes en ordlista som expanderats från "holocaust" (inom citationstecken). Exempel på orden i listan finns i tabell 4.

Tabell 4. Exempel på förintelseförnekande språk

"survivor"
alleged holocaust
holocaust™
holohoax
lolocaust

¹⁰⁹ BBC (2006) Holocaust denier Irving is jailed, BBC News, 20 februari 2006.

Figur 24. Andelen förintelseförnekelseord per totalt antal ord.

Figur 24 visar andelen förintelseförnekelseord i de olika miljöerna. Dessa ord förekommer inte alls på Niggermania och Reddit. Förintelseförnekande ord förekommer mest på Daily Stormer följt av Stormfront och VNN Forum.

7.3 Avhumanisering

Ett ofta använt sätt att göra individer till legitima måltavlor för våld är *avhumanisering*.¹¹⁰ Avhumanisering innebär att man slutar betrakta grupper av människor som människor – det vill säga att vissa individer, eller grupper betraktas som om de, helt eller delvis, saknar vissa mänskliga egenskaper, eller besitter vissa egenskaper som gör dem mindre mänskliga. Avhumanisering har länge använts som ett effektivt propagandaredskap i krigstid, bland annat i Rwanda där folkmordet på Tutsi-minoriteten 1994 föregicks av en propagandakampanj i statlig radio där Tutsier regelbundet benämndes som ”kackerlackor”.¹¹¹

Tidigare forskning visar att avhumanisering leder till att försökspersoner som exponerats för avhumaniseringskampanjer blir mer fientligt inställda, eller rent av aggressiva, mot den avhumaniserade

¹¹⁰ Haslam, N. (2006) Dehumanization: An integrative review. *Personality and Social Psychology Review*, 10, 252-264.

¹¹¹ Yanagizawa-Drott, D. (2014) Propaganda and conflict: Evidence from the Rwandan genocide. *The Quarterly Journal of Economics*, 129(4), 1947-1994.

gruppen.^{112 113} Det finns även studier som visar att avhumanisering aktiverar motvilja och deaktiverar empati på en neurologisk nivå.¹¹⁴ Flera forskare understryker kopplingen mellan avhumanisering och känslor av äckel och förakt.^{115 116} Minskningen av empati gentemot en viss grupp skapar en likgiltighet inför skada eller lidande hos just denna grupp, medan empatin gentemot andra, icke-avhumaniserade, människor förblir mer eller mindre intakt. Genom att omformulera sin upplevelse av den andre som en människa omformulerar man också de moraliska begränsningarna för vad som är acceptabelt att göra mot denne.¹¹⁷

Under decennierna efter andra världskriget och förintelsen försökte många forskare förstå de politiska och interpersonella mekanismer som möjliggjort försök till systematisk utplåning av folk som tidigare levt sida vid sida. Detta sökande efter kunskap gav upphov till spektakulära socialpsykologiska experiment som Milgrams elchocksexperiment och Zimbardos fängelseexperiment.¹¹⁸ Ett något mindre känt experiment utfört visade hur vanliga människor var mer benägna att ge smärtsamma elchocker till individer som försöksledaren beskrivit i avhumaniserande termer.^{119 120} Senare decenniers forskning har i större grad fokuserat på ”vardagligare” former av avhumanisering, till exempel i form av objektifiering av kvinnor, eller tendensen att beskriva utgrupper på ett mindre inkännande sätt. Även om denna forskning visat ett antal effekter som minskning av hjälpande beteende och ökning av antisocialt beteende mot avhumaniserade grupper och individer,¹²¹ har den inte

¹¹² Kteily, N., Bruneau, E., Waytz, A., & Cotterill, S. (2015) The ascent of man: Theoretical and empirical evidence for blatant dehumanization. *Journal of Personality and Social Psychology*, 109, 901-931.

¹¹³ Smith, D. L. (2011) *Less than human: Why we demean, enslave, and exterminate others*. St. Martin's Press.

¹¹⁴ Harris, L. T., & Fiske, S. T. (2006) Dehumanizing the lowest of the low: Neuroimaging responses to extreme out-groups. *Psychological science*, 17(10).

¹¹⁵ Bar-Tal, D. (1989) Delegitimization: The extreme case of stereotyping and prejudice. In *Stereotyping and prejudice* (pp. 169-182). Springer, New York, NY.

¹¹⁶ Haslam, N. (2006) Dehumanization: An integrative review. *Personality and Social Psychology Review*, 10, 252-264.

¹¹⁷ Haslam, N., & Loughnan, S. (2014) Dehumanization and infrahumanization. *Annual review of psychology*, 65, 399-423.

¹¹⁸ De Vos, J. (2010) From Milgram to Zimbardo: The double birth of postwar psychology/psychologization. *History of the Human Sciences*, 23, 156-175.

¹¹⁹ Bandura, A., Underwood, B., & Fromson, M. E. (1975) Disinhibition of aggression through diffusion of responsibility and dehumanization of victims. *Journal of Research in Personality*, 9, 253-269.

¹²⁰ I Banduras experiment gavs dock inga riktiga elchocker, det var bara något försöksdeltagarna trodde.

¹²¹ Haslam, N., & Loughnan, S. (2014) Dehumanization and infrahumanization. *Annual review of psychology*, 65, 399-423.

etablerat något samband mellan avhumanisering och extrema utfall som förföljelse eller folkmord.

Den mer explicita formen av avhumanisering, att explicit likställa en grupp med en icke-mänsklig entitet, har inte undersökts förrän 2015 då det visades att denna form av avhumanisering korrelerar med positiva attityder till tortyr, diskriminering och våld mot de avhumaniserade grupperna.¹²² Även om det inte går att fastställa ett direkt orsakssamband mellan avhumanisering och våld kan det antas vara belagt, genom bland annat de studier som refereras här, att avhumanisering *rättfärdigar* extremt negativa beteenden mot den avhumaniserade gruppen eller individen. Detta kan både göras i form av efterkonstruktioner för att undvika skuld känslor (det var inte så farligt att göra x, för y förtjänade det),¹²³ eller som en förklaring till varför det kommer att bli nödvändigt att orsaka skada gentemot någon.¹²⁴

Kanske den empatilöshet som följer av avhumanisering i sig inte är en tillräcklig orsak till våld, men genom att sänka tröskeln för det moraliskt försvarbara gentemot en viss avgränsad grupp, underlättar det för en gärningsman att samtidigt vara å ena sidan en mördare och å andra sidan en varm och kärleksfull medmänniska. Avhumanisering på gruppnivå kan exempelvis förklara varför det i så stora delar av världen under så stora delar av den mänskliga historien har ansetts acceptabelt att, till exempel, äga slavar.

7.4 Avhumaniserande språk i digitala miljöer

Vi har med hjälp av textanalys undersökt förekomsten av avhumanisering radikalnationalistiska digitala miljöer. Vi utgick från

¹²² Kteily, N., Bruneau, E., Waytz, A., & Cotterill, S. (2015) The ascent of man: Theoretical and empirical evidence for blatant dehumanization. *Journal of personality and social psychology*, 109(5), 901.

¹²³ Haslam, N., & Loughnan, S. (2014) Dehumanization and inhumanization. *Annual review of psychology*, 65, 399-423.

¹²⁴ Bar-Tal, D. (1989) Delegitimization: The extreme case of stereotyping and prejudice. In *Stereotyping and prejudice* (pp. 169-182). Springer, New York, NY.

tidigare forskning^{125 126 127 128} för att ta fram sex nyckelord: ”vermin”, ”chimp”, ”ape”, ”savage”, ”weasel” och ”rat”. Vart och ett av dessa nyckelord expanderades i ett ordrum bestående av data från samtliga fem forum till en ordlista som sedan i sin tur också expanderades. Efter expansionen hade vi sammanlagt 200 ord. Irrelevanta ord rensades ut (exempelvis neutrala djur-ord eller väldigt vanliga förolämpningar som *SoB*¹²⁹). Den slutliga listan bestod av 162 ord. Orden i denna lista delades in i teman utifrån vilken sorts entitet orden refererade till. Dessa teman var *vildar*, *djur* och *smuts*. I djurkategorin kunde vi särskilja tre teman: *farliga djur*, *äckliga djur* samt *apor*.

För att få en uppskattning av mängden avhumaniserande ord har vi mätt andelen avhumaniserande ord per 1 000 ord i respektive miljö. Resultaten visar att Reddit hade minst avhumaniserande ord medan Niggermania hade flest (se figur 25). Alla digitala miljöer hade signifikant (med 95 procent sannolikhet) högre användande av avhumaniserande ord jämfört med Reddit.

Tabell 5. Exempel på avhumaniserande ord, indelade i fem teman

Vildar	Apor	Hotfulla djur	Äckliga djur	Smuts
barbarians	apes	blood sucker	bottom feeders	dirtbag
cretins	baboons	Predators	cockroaches	garbage
retard	chimp	rabid dogs	parasite	scum
savages	hominid	scavengers	rat	slimeball
subhuman	primate	weasels	vermin	trash

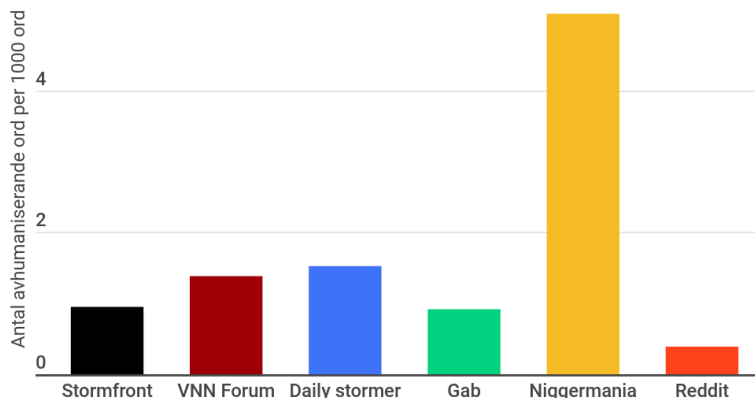
¹²⁵ Bandura, A., Underwood, B., & Fromson, M.E. (1975) Disinhibition of aggression through diffusion of responsibility and dehumanization of victims. *Journal of Research in Personality*, 9, 253-269.

¹²⁶ Haslam, N. (2006) Dehumanization: An integrative review. *Personality and Social Psychology Review*, 10, 252-264.

¹²⁷ Haslam, N., Loughnan, S., & Sun, P. (2011) Beastly: What Makes Animal Metaphors Offensive? *Journal of Language and Social Psychology*, 30(3), 311–325.

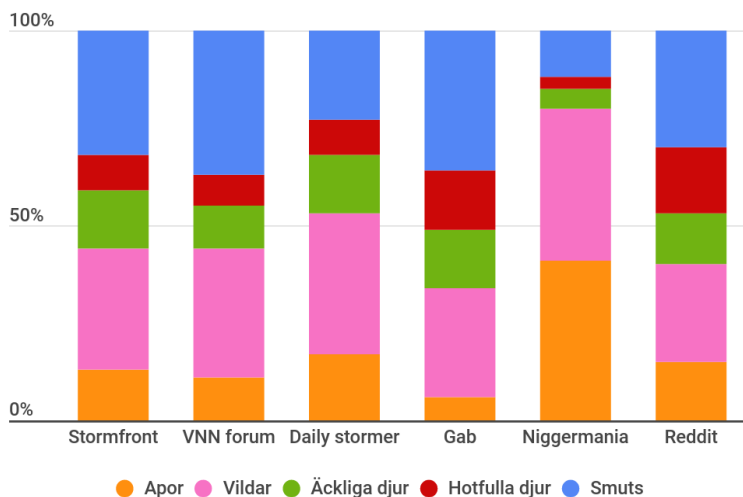
¹²⁸ Haslam, N., & Loughnan, S. (2014) Dehumanization and inhumanization. *Annual review of psychology*, 65, 399-423.

¹²⁹ Son Of a Bitch

Figur 25. Antalet avhumaniserande ord per 1000 ord i olika forum.

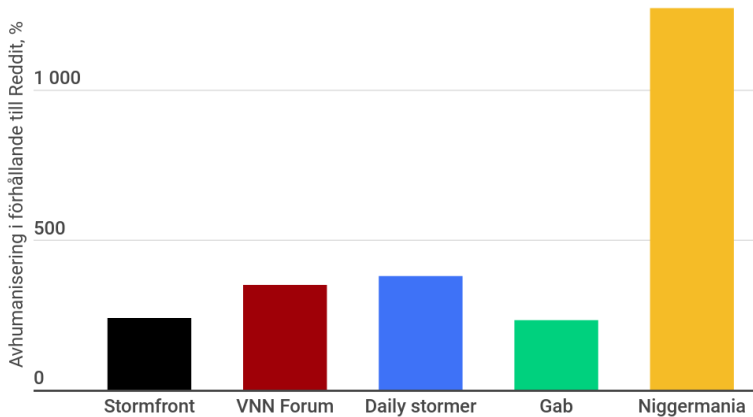
Resultaten för avhumaniserande ord inom olika teman visade att farliga djur var den kategori som återfanns minst i texterna över alla forum som ingick i undersökningen (0,67 ord per 1 000 ord) följt av äckliga djur (0,99), smuts (2,23), apor (2,27), och vildar (3,65). Fördelningen på avhumaniserande ord över alla teman och forum visas i figur 26.

Figur 26. Fördelning avhumanisering per miljö.

Ett annat sätt att titta på våra resultat är att undersöka hur mycket mer eller mindre än ett vanligt forum som avhumaniserande ord används i de miljöer vi undersökt. Här utgick vi från Reddit som jämförelse och beräknade användandet av avhumaniserande ord över alla teman i förhållande till Reddit. Resultaten visade att på Gab användes avhumaniserade ord mer än dubbelt så ofta som på Reddit och att det på

Niggermania förekom avhumaniserade ord nästan 13 gånger så ofta som på Reddit. Resultaten visas i figur 27.

Figur 27. Förekomst av avhumanisering jämfört med baseline (Reddit).

7.5 Avhumaniserade grupper

För att ta reda på vilka grupper som blir föremål för avhumanisering i de olika digitala miljöerna skapades för varje miljö en ordlista bestående av de tjugo mest använda avhumaniserings-orden (från originallistan). Dessa listor expanderades med hjälp av semantiska minnen som var tränade på varje miljö separat. Från de ca 150 ord långa expanderade ordlistorna behölls alla ord som ansågs beteckna någon folkgrupp. Samtliga listor innehöll referenser till "icke-vita", det vill säga mexikaner, araber eller personer med mörk hy. Resultaten visas i Tabell 6.

Daily Stormer och VNN Forum utmärkte sig genom att även innehålla referenser till judar, och Gab utmärkte sig genom att ha betydligt fler referenser till "förrädare" än de övriga forumen. VNN Forum har även med orden *dyke* och *tranny*, vilket talar för att det även förekommer avhumanisering av HBTQ-personer på forumet. Ordet *faggot* finns både på VNN Forum och Daily Stormer, men eftersom ordet i dessa miljöer används både om faktiska homosexuella män och om "omanliga" (det vill säga liberala, vänster, invandringsvänliga) män, går det inte att utan att läsa inläggen avgöra vilken grupp det är som avhumaniseras på forumen.

Tabell 6. Avhumaniserade grupper och hur de refereras till i olika forum.

Grupp	Stormfront	Daily Stormer	VNN Forum	Gab
”Icke-vita”	colored	colored	dark	-
	darkie	shitskin	nonwhite	
			brown skinned	
Araber	camel jockey	sand nigger	-	goat fucker
Mexikaner/ latinamerikaner	mestizo	beaner	mestizo	bean
	mexcrement	Spic	mexishit	
			mexcrement	
			spic	
Asiater	-	gook	-	gook
Ospecifik etnicitet	invaders	invaders	third world	invaders
	third world	third world		
		turd world		
Personer med mörk hud	negro	negroid	negroid	negroid
	negroid	nigger	groid	nigger
	groid	nog	nigger	
	nig	jigaboo	niglet	
	niglet	coon	negress	
	kaffir	african	nigress	
	tar baby		nog coon	
Judar	-	heeb	hebe	-
		hook nosed	jew	
		kike	jewshit	
		rat kike		
HBTQ-personer	-	faggots	faggots	gender confused
			dyke	
			tranny	
Politiska motståndare	traitors	hippie	traitor	cuck
		traitor	race traitor	leftie
		shitlib		libtard
		snowflake		cultural marxist

8 Hat, våldsdåd och digitala miljöer

8.1 Att mäta hat

Det är av flera skäl svårt att med automatiserade metoder upptäcka hat i digitala miljöer. För det första är det svårt att hitta en tillförlitlig teknik. Användare av sociala medier hittar kontinuerligt på nya kreativa sätt att uttrycka hat och använder sig av jargong för att kringgå uppmärksamhet. Sökningar med hjälp av generella listor med "hatord" ger därför otillförlitliga resultat, listorna blir föråldrade med tiden, och tar inte hänsyn till grammatik och kontext. För det andra är det svårt att avgöra när ett yttrande kan klassas som hat. Det som upplevs som hat av en person behöver inte alls upplevas som hatfullt av en annan. Det finns varken någon objektiv standard för att bedöma huruvida en text innehåller hat eller inte, eller någon enighet mellan experter som har analyserat samma texter. Tekniska lösningar som använder maskininlärning för att identifiera hat behöver omfattande mängder träningsexempel för att kunna lära sig att känna igen hat. Det kan därför vara svårt att skapa bra träningsdata eftersom träningsdatan är baserad på enskilda individers uppfattning om vad ett hatbudskap är.

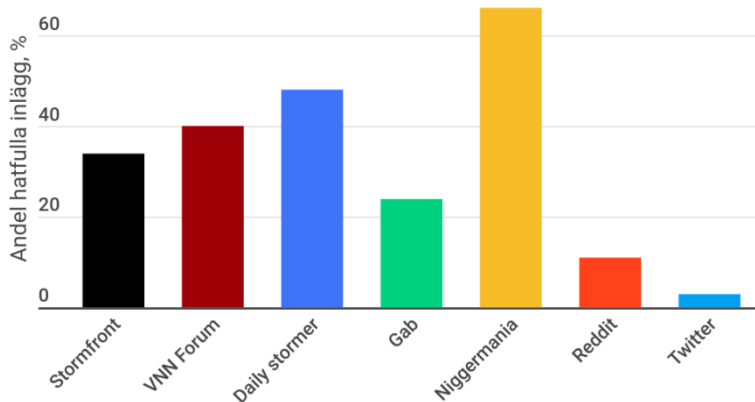
Att annotera texter för att skapa träningsdata är tidskrävande, och tillgängliga träningsdata (exempelvis från tävlingar och konferenser inom maskininlärning) är ofta små och av varierande kvalitet. En möjlighet är att automatiskt analysera textens grammatiska struktur och innehåll i samband med analyser av hat för att öka tillförlitligheten – vi har tidigare utvecklat en sådan prototyp för analyser av svenska texter.¹³⁰ För att uppnå god täckning kräver ett sådant system mycket manuell implementering av analysregler för att vara användbart i praktiken.

I den här rapporten har vi valt att mäta vad vi kallar *hatnivån* i digitala miljöer. Hatinivån är andelen inlägg som innehåller någon indikation på hat i en digital miljö. Det innebär att vi kan jämföra flera olika miljöer, så att vi trots att mätmetoden inte är exakt kan få en indikation på hur hatnivån i de olika miljöerna förhåller sig till varandra. Den metod vi använder är ett neuralt nätverk som läser texter och bedömer om dessa

¹³⁰ Björn Pelzer, Lisa Kaati, Nazar Akrami (2018). *Directed Digital Hate*. IEEE Intelligence and Security Informatics (ISI) 2018.

innehåller hat eller inte.¹³¹ För att skapa en språkmodell har vi utgått från Googles BERT, ett neuralt nätverk som har tränats på tusentals böcker och Wikipedia för att lära sig sammanhang mellan orden: BERT "vet" vilka ord som brukar förekomma i samband med andra ord inom engelska texter. I och med att språkmodellen redan har breda (om än inte djupa) kunskaper om språket, så behövs färre träningsexempel för att modellen ska lära sig känna igen när en text uttrycker hat. De träningsexempel som vi använt oss av kommer från ett flertal olika forskningsgrupper. Detta innebär att man kan säga att vår modell genom träningen har byggt upp en egen uppfattning om vad som utgör digitalt hat. Detta tillvägagångssätt bidrar till att minska problemet med subjektivitet i hatdetektion. Vår modell har en precision för hatigenkänning som ligger något över 80 procent – och den kan bedöma hundratals texter per sekund.¹³¹ Figur 28 visar hur vår modell bedömer hatnivån i de miljöer som analyseras i denna rapport, samt Reddit och Twitter.

Twitter och Reddit kan ses som representativa för digitala miljöer i allmänhet (eller baseline). Hat förekommer dock i dessa miljöer också: på Reddit innehåller nästan 11 procent av inläggen någon form av hat, och på Twitter flaggades 3 procent av ett antal slumpmässigt valda tweets för att uttrycka hat.

Figur 28. Andelen hatfulla inlägg i några digitala miljöer.

De övriga forumen uppvisar alla betydligt högre hatnivåer, mellan 22 och 66 procent av inläggen innehåller hat. Att Niggermania innehåller

¹³¹ Berglind, T., Kaati, L. Pelzer, B. (2019) *Levels of hate in online environments*. In International Conference on Advances in Social Networks Analysis and Mining.

hela 66 procent hat kan bero både på ett starkt tematiskt fokus på hat mot en minoritet, och på att just den formen av hat har en tendens att ofta använda vissa typiska ord som är enklare att upptäcka.

Jämför vi hatnivån i olika digitala miljöer är det viktigt att komma ihåg att vi mäter hat i många former, och med ett generellt verktyg. Neurala nätverk, som våra mätningar baseras på, bedömer om en text innehåller någon form av hat eller inte, men det ger inga upplysningar om vilken sorts hat det handlar om. Till exempel tyder en manuell genomgång av inlägg som är klassade som hat på att deltagarna på Reddit uttrycker hat mot varandra medan de nationalsocialistiska sidorna främst innehåller hat mot utomstående grupper.

8.2 Vålds- och terrordåd – förvarningar och reaktioner

Under 2018 och i början av 2019 har en rad attacker med radikalnationalistiska influenser begåtts. Gemensamt för många av dessa var dels att gärningsmännen var aktiva i digitala miljöer där de på olika sätt varnade eller publicerade en avsiktsförklaring och dels att gärningsmännen hyllar och refererar till varandra i sin kommunikation. Detta gör det tydligare att raden av attacker kan ses som ett pågående fenomen som äger rum i en mer eller mindre organiserad internet-miljö som kännetecknas av radikalnationalistiskt tankegods. Gärningsmännen i de olika attackerna verkar ha radikaliserats online och i princip agerat ensamma, inte på uppdrag av någon organisation. Alla attacker har riktats mot grupper som traditionellt ses som fiender i de radikalnationalistiska miljöerna: judar, muslimer, och invandare. De avsiktsförklaringar som publicerats har bestått av allt från kortare inlägg på sociala medier till långa manifest. Nedan följer en beskrivning av några av den senaste tidens attacker som har kopplingar till den digitala världen.

27 oktober 2018: Skjutningen i en synagoga i Pittsburgh, USA

Den 27 oktober 2018 gick den 48-årige beväpnade Robert Bowers in i en synagoga i Pittsburgh. Där öppnade han eld samtidigt som han skrek ”alla judar måste dö”. I attacken dödades 11 personer och 6 stycken skadades. Bowers hade ett konto på Gab. I en analys av vad han skrivit är det tydligt att Bowers var fixerad vid judar och var engagerad i diskussioner om antisemitiska konspirationsteorier.¹³² Innan Bowers

¹³² Amend, A. (2018) Analyzing a terrorist's social media manifesto: the Pittsburgh synagogue shooter's posts on Gab. Southern Poverty Law Center.

gick in i synagogan skrev han följande meddelande på Gab: *“HIAS¹³³ likes to bring invaders in that kill our people. I can't sit by and watch my people get slaughtered. Screw your optics, I'm going in.”*¹³⁴

15 mars 2019: Moskéskjutningen i Christchurch, Nya Zeeland

Den 15 mars 2019 utförde Brenton Tarrant en massskjutning i de två moskéerna Masjid al Noor-moskén och Linwood Islamic Centre i Christchurch, Nya Zeeland. Tarrant dödade 51 personer och skadade ytterligare ett 50-tal. Delar av dådet livesändes via Facebook och innan attacken publicerade Tarrant ett 74-sidigt manifest med titeln *The great replacement* där bland annat rasistiska och antimuslimska konspirationsteorier beskrivs. I manifestet hyllar Tarrant attentatsmän runt om i världen, exempelvis Anders Behring Breivik, Anton Lundin Pettersson (som dödade tre personer i skolattacken i Trollhättan), Luca Traini (som sköt 6 personer i en attack med rasistiska motiv i Italien) och Darren Osborne (som med en bil körde in i en folksamling utanför en moské i England och dödade en och skadade nio personer).

27 april 2019: Skjutningen i en synagoga i Poway, Kalifornien

Den 27 april skedde en attack mot en synagoga i Poway, Kalifornien. Den 19-åriga John Timothy Earnest gick beväpnad med ett gevär in i Chabadsynagogan och började skjuta. En person avled och två skadades. I samband med attacken identifierades ett manifest på 8chan som var undertecknat med Earnest namn. Manifestet gav uttryck för antisemitiska konspirationsteorier. Earnest säger sig offra sig för sitt folk för att stoppa det öde som judarna har planerat för hans ras.

3 augusti 2019: Skjutningen på Walmart i El Paso, Texas

Den 3 augusti 2019 gick den 21-åriga Patrick Crusius till attack i ett Walmart varuhus i El Paso i Texas. I attacken dödades 22 personer. Crusius misstänks även ha publicerat ett manifest på 8chan innan han begick attacken där han hyllade skjutningarna i Christchurch. Manifestet talar om en spansk invasion av Texas och beskriver en plan om hur Amerika ska delas upp i territorium baserade på rasstillhörighet.

10 augusti 2019: Moskéattacken i Bærum, Norge

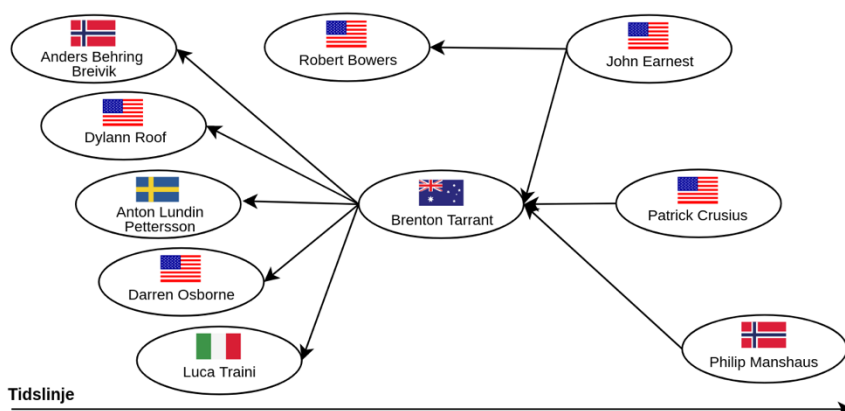
Den 10 augusti 2019 i norska Bærum gick den 21-åriga Philip Manshaus till en moské med flera olika vapen. Innan attacken publicerade Manshaus bilder på sig själv där han iklädd döskallemask

¹³³ Hebrew Immigrant Aid Society (HIAS) är en ideell organisation som hjälper flyktingar.

¹³⁴ United States of America v Robert Bowers, Superseding indictment, Criminal No. 18-292.

poserade framför en flagga med ett hakkors på 4chan.¹³⁵ Manshaus antas även ha postat en länk till en livestream av hans dåd på forumet Endchan (ett forum som liknar 4chan och 8chan). Manshaus påstås ha, timmarna innan attacken, hyllat förövaren till attacken mot moskéerna i Christchurch på Nya Zeeland och den person som dödade 22 personer i El Paso.

De attacker som nämns ovan är enbart de som faktiskt genomförts – inte de som avvärjts. Som tidigare nämnts föregicks de attacker som nämns av olika former av förvarningar och avsiktsförklaringar i digitala miljöer. I avsiktsförklaringarna kan man läsa hur de olika gärningsmännen hyllar och refererar till varandra. Exempelvis skriver Brenton Tarrant i sitt manifest att han inspirerats av Breivik, Anton Lundin Pettersson och Luca Traini¹³⁶. John Earnest refererar i sitt manifest till Robert Bowers och Brenton Tarrant. I figuren nedan är det en pil mellan två personer om det finns en referens till personen i ett manifest eller på annan kommunikation på sociala medier.

Figur 29. Kopplingen mellan olika ensamagerande i digitala miljöer.

Det finns en överhängande risk att de olika miljöerna kommer att fortsätta att inspirera individer till att begå våldsdåd. Svenska säkerhetspolisen ser en utveckling av attentat och våldsbrott från aktörer som tillhör den radikalnationalistiska miljön och som radikaliserats på nätet.¹³⁷ Den norska säkerhetspolisen varnar för att det i olika miljöer

¹³⁵ Ronge, J. (2019) Moskéskyttens Manshaus första ord om dåden. Expressen, 16 augusti 2019.

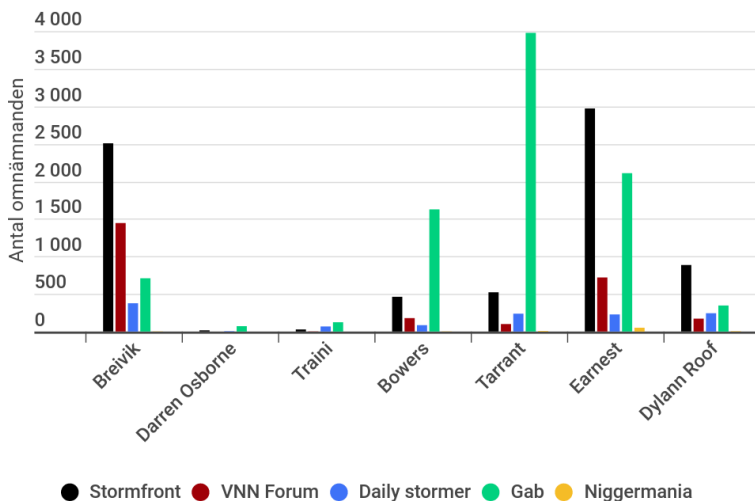
¹³⁶ Luca Traini körde runt i en bil och sköt flera personer med mörk hy i den Italienska staden Macerata. Attacken skedde den 3 februari 2018.

¹³⁷ Säkerhetspolisen, Utveckling av den våldsbejakande högerextremismen. 2019-08-22.

förekommer hyllningar till de tidigare terrorattentaten, men även manifest, propaganda och uppmaningar till nya terrorattentat.¹³⁸

Det bör tilläggas att kontaktytorna mellan de digitala miljöerna och enskilda individer inte slutar vid inspiration och utbyte av tankar. Det är lika vanligt med hyllningar efter genomförda våldsdåd samt glorifiering av personer som har begått dåd eller inspirerat till sådant.

Gärningspersonerna får ofta hjältestatus och det är inte ovanligt att det byggs en kult kring dem (se 5.2.3).¹³⁹ I figur 30 visas hur ofta några av de tidigare nämnda våldsverkarna omnämns i de olika miljöerna som vi analyserat. Brevik och Earnest är de som nämns flest gånger på Stormfront medan Tarrant och Earnest nämns mest på Gab.

Figur 30. Antal gånger som någon av de ensamagerande gärningspersonerna nämns i de digitala miljöerna. Smeknamn och förkortningar är inte inräknade.

¹³⁸ Kalleny, S. (2019) Norsk säkerhetspolis varnar för framtida terrorattacker. Dagens Nyheter 2019-09-06.

¹³⁹ Beauchamp, Z. (2019) An online subculture celebrating the Charleston church shooter appears to be inspiring copycat plots. Vox, 7 februari 2019.

9 Slutord

I den här rapporten har vi presenterat ett antal digitala miljöer som är kopplade till radikalnationalistiska ideologier. Några av dem är uttalat ideologiska och dedikerade till att fungera som en mötesplats för individer som delar dessa ideologier. Några andra är mer eller mindre ideologiskt obundna, men drar på grund av att de är ocensurerade, likväl till sig personer med radikalnationalistiska sympatier. Ytterligare andra sprider hat och rasism utan något tydligt syfte annat än att de tycker att det är roligt. Vi har valt ut fem av dessa miljöer för att försöka ge en djupare inblick i dem. De fem miljöerna – Stormfront, Daily Stormer, VNN Forum, Gab och Niggermania – täcker tillsammans in kategorierna dedikerade radikalnationalistiska miljöer, ocensurerade miljöer samt miljöer som sprider rasistiskt hat utan tydligt syfte.

Generellt ser vi att hatbudskap, konspirationsteorier och avhumanisering är några av de metoder som i dessa miljöer används för att tillskriva individer och grupper egenskaper som riskerar att göra dem till legitima måltavlor för våld. I de radikalnationalistiska miljöerna förekommer också glorifiering av terrorister och våldsverkare, samt uppmuntran till enskilda att agera. Samtliga skriver ord som ”racism” och ”hate” inom citationstecken, vilket indikerar en medvetenhet om hur omvärlden ser på dem, och att de inte betraktar det de själva håller på med som rasism eller hat.

VNN Forum och Daily Stormer liknar varandra i hög grad. Båda har en tydligt antisemitisk profil och avhumaniserar folkgruppen judar mer än någon av de andra miljöerna. Daily Stormer har dock ett större fokus på förintelseförnekelse och konspirationsteorier allmänt, och använder även fler trippelparenteser än VNN Forum. Att Gab saknar uttalat radikalnationalistisk profil syns bland annat genom att fokus på eliten är betydligt större än fokus på etniska minoriteter. Detta är inte fallet i någon av de andra miljöerna. Utifrån hur Gab använder citationstecken och hur olika grupper avhumaniseras framträder också en bild av att Gab är mer anti-elit, och kanske även anti-islam, än de andra miljöerna. Stormfront, som är det äldsta radikalnationalistiska diskussionsforumet, har en profil mitt emellan VNN Forum och Gab, både vad gäller diversitet i diskussionsämnen (på Stormfront diskuterar ”vita nationalist” många olika ämnen), och vad gäller ideologisk profil. På Stormfront samsas rasism, antisemitism och islamofobi med anti-etablissemangsläror. Stormfront kan vara den miljö som influerats minst av samtida internetkultur.

Niggermania utmärker sig genom en betydligt högre grad av hat och avhumanisering än de andra forumen, samtidigt som det är fritt från antisemitism och konspirationsteorier. På grund av sitt oerhört ensidiga fokus skulle det vara lätt att avfärda Niggermania som en oseriös trollsajt. Ett sådant avfärdande kan dock vara vanskligt, då det inte går att utesluta att kränkande uttalanden och avhumanisering medför skadlig påverkan för de som skriver och postar bilder, för de som konsumerar materialet och i högsta grad för hela den grupp som blir utsatt för kränkningarna. Extremt och hatfyllt språk tenderar att dra till sig uppmärksamhet, vilket många kan uppleva som positivt förstärkande. Det finns en risk att det sprider sig till en större sfär och sänker tröskeln för andra att uttrycka sig på liknande sätt.

Något som utmärker samtida radikalnationalistiska rörelser, förutom närvaron i digitala miljöer, är att de har utvecklat en kultur av ironi, dubbeltydighet och insinuationer som skapar en osäkerhet kring hur mycket allvar de egentligen menar med det de säger. Att uttrycka sig metaforiskt och med en raljerande ton lämnar alltid en väg öppen till att friskriva sig från ansvar genom att rama in sina åsikter som skämt. När sådana flertydiga, symboliska eller metaforiska uttryck sprids till större kretsar riskerar de att missförstås och oavsiktligt användas av personer som inte känner till vilken begreppsvärld de är hämtade från. För att undvika den sortens missförstånd är det viktigt att förstå innebörden av de begrepp som används i radikala miljöer.

Det klimat av aggression som byggts upp i de digitala miljöerna tycks ha spelat en bärande roll för flera av de attentatsmän som attackerat olika minoritetsgrupper under senare tid. Detta leder till frågan om huruvida radikalnationalistisk propaganda i digitala miljöer bör begränsas, och hur det i så fall ska göras. Utöver de negativa konsekvenser som en potentiell repressiv lagstiftning skulle kunna ha för demokratin, finns det praktiska hinder för att lösa problemen juridiskt. Ett av dem är att olika länder har olika yttrandefrihetslagar, medan internet är världsomspännande. Till exempel är, som vi såg i kapitel 6, förintelseförnekelse förbjudet i Tyskland och Österrike, vilket lett till fällande fängelsedomar för några av de mest kända förnekarna. Ändå har deras verk förblivit tillgängliga på ett flertal välbesökta sajter, vilket gör att lagen kanske inte är så effektiv om målet är att stoppa spridningen av förnekelsepropaganda.

Flera av de stora teknikföretagen arbetar i nuläget aktivt med att identifiera och ta bort extremistiskt och kränkande material från sina plattformar. Detta görs både manuellt och med hjälp av automatiserade tekniker och artificiell intelligens. De finns dock ett flertal svårigheter

med att korrekt identifiera sådant material som ska tas bort – speciellt när det inte finns en tydlig avsändare i form av en våldsbejakande extremistisk organisation. Dessutom, som vi såg i exemplet med juderegistren som hamnade på Telegram efter att ha tagits bort från 4chan (kapitel 7.2.3), flyttas material som tas bort från det öppna internet ofta till mer skyddade miljöer.

Även om flera aktörer arbetar med att begränsa mängden våldsbejakande radikalnationalistiskt material i digitala miljöer, kommer materialet sannolikt inte att försvinna helt så länge vi har ett öppet samhälle med fungerande internet. Vi behöver förhålla oss till en verklighet där potentiellt skadliga budskap är mycket lättillgängliga. Varje tänkbart förhållningssätt som skulle kunna förebygga att dessa budskap orsakar mer skada än vad de redan gjort, i bland annat Pittsburgh, Christchurch, Poway, El Paso, Baerum och Halle har en gemensam grundläggande förutsättning: kunskap.

